SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #2.2025

s 10 Spikk seljefløyte!

s 22 Søtt på tur ...

s 16 Reisefres

s 44 Bli ekspert: Isbading

Kuvettreglene s 54

SPEIDERNES LANDSLEIR

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa

Design: Speider-sport

Forsidefoto: Reidun Hagir Bilstad

Trykk: Aksell

Opplag: 14 900

Redaksjonen avsluttet: 14. april 2025

Generalsekretær:
Stine Schultz Heireng

Speidersjef: Peer-Johan Ødegaard

Bidragsytere: Flu Hartberg, Janne Kathinka Fongen, kommunikasjonsetaten til Speidernes landsleir, Ksenia Sazonova, naturfotograf Roger Brendhagen

Redaksjonen: Ada Sofie Schreiber, Amalie Dalhaug Halleland, Alexander Vestrum, Christian Sangereid, Emil Briskelund, Lukas Leander Nielsen Illøkken, Sander Øigarden

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910
St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no

www.speiding.no

TRYKT I NORGE NO - 1470

SPEIDEREN er kortreist, miljøvennlig og produseres på bærekraftig vis. Papiret er fra en av de mest miljøvennlige papirfabrikkene i Sverige. SPEIDEREN trykkes på et svanemerket trykkeri på Aurskog før bladet sendes direkte til deg. Trykt i Norge og trygt for deg som medlem i Norges speiderforbund.

INNHOLD

FLokk og koloni
10 Seljefløyte
12 Ta et merke: Baker
13 Bli med og lek: Tusenbein og Tresisten
14 Patruljedyret: Lundefugl

Tropp
18 Bli ekspert: Speidertakt – hvordan flytte seg kjapt i terrenget.
20 Bli ekspert: Særpreg
22 Speiderkokken: Desserttortilla
25 Ta et merke: Pionering
26 Speidernes stammespråk / Speidertegneserie

Speidernes landsleir 2025
27 De ønsker velkommen til Gjøvik!
28 Har du et lurt spørsmål om landsleir?
29 Hva gleder du deg til? 5 på gata
30 Reiser til leir på en gøy måte
31 Moro underveis: Reisefres
32 Do you speak landsleirsk?
33 Ting å gjøre på Gjøvik
34 Hils på dem som lager leir!
35 Hotelt / Travelbugs
36 Intervju med en eventyrer
40 World Scout Jamboree 2027

Roverlag
42 Internasjonal speiding – hva gjør rovere i andre land?
43 Turlederkurs kano
44 Bli ekspert Isbading
46 Ta et merke: Lek

48 Portrettet: Markus Fagerholt

Ledere
52 Ledermerker
54 Kuvettreglene

Faste spalter
3 Kortnytt
16 Hodebry og vitser
19 Premiequiz
24 Peffens hjørne
47 Speidersjefens hjørne
59 Heder og ære

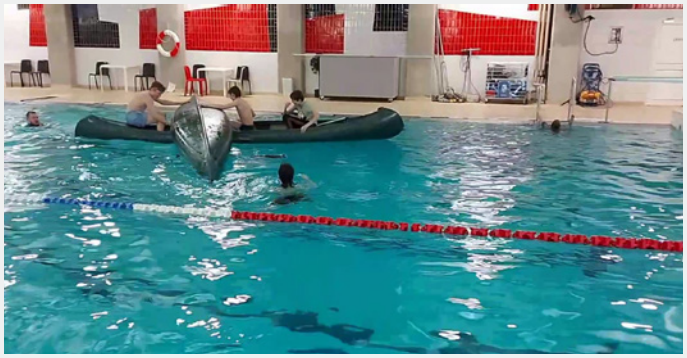
Les alt om Landsleiren 27

F-1

Hva er dette?
Bokstaven og tallet viser hvilket *mål* i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i loggbøkene og i Speiderbasen.

FOTO: PRIVAT

Med gullende rene kanoer i svømmebassenget

– For å gjennomføre sikre kanoturer om sommeren og høsten, må vi lære oss trygg bruk av kano og jobbe med svømmeferdighetene våre. Det skriver Magnus Kornberg Knudseth (13) fra troppen i Charlottenlund speidergruppe i en e-post til SPEIDEREN-redaksjonen.

– Derfor drar vi i Charlottenlund speidergruppe én gang i året til Husebybadet for å øve på kameratredning. Noen ganger gjør vi det også ute i vannet om sommeren, men da er det mye kaldere. Vi tar med kanoene inn i bassenget etter stengetid og velter med klærne på. Vi har også svømming og livredning ute i bassenget for å øve på det.

– Før vi drar til badet er det litt styr med å vaske kanoene og gjøre dem klare for å ha dem i bassenget. Men det er verdt det fordi det er veldig gøy å bade med klærne på! ❖

Sjøspeidere på korttids-opphold «down under»

FOTO: PRIVAT

Speiderne Anna (14), Vilde (13), Lina (11) og pappa Erik Vigsnes fra 7. Kristiansand sjøspeider-gruppe har bodd i Geelong langt sør i Australia de siste månedene. De tok tidlig kontakt med gruppelederen for 1st Belmont Scouts Group, og siden har de vært med på speidergruppas aktiviteter. – Vi er blitt godt tatt imot, og alle er veldig imøtekommende og lette å prate med, forteller Erik.

Speiding i Australia har en del til felles med speiding i Norge: – Speiderne planlegger hvert møte selv, sier Vilde. – Vi er alltid delt i patruljer, og det er mye av det samme opplegget som hjemme i Norge. Men noe er annerledes. – Det gøyeste møtet til nå var på stranda, der vi hadde forskjellige leker og oppgaver og bygde sandslott med premiering, forteller Lina. Storesøster Anna: – Det gøyeste er å bli kjent med nye mennesker som har samme interesse, men forskjellige tolkninger av det, siden vi er i et annet land. ❖

De unge i klart flertall på Vesterlen krets sitt årsmøte

To av tre på årsmøtet i Vesterlen krets i mars var under 25 år! De var også i flertall når det gjaldt å ta ordet og si sin mening foran 101 deltakere. Gode innspill fra de unge deltakerne om hvordan kretsen skal engasjere seg det neste året ble vedtatt.

Hinna speidergruppe var vertskap for årsmøtet.
– Jeg er både imponert og stolt over at ungdommene stiller opp og engasjerer seg på denne måten. Dette er demokrati i praksis, og et godt tegn for framtiden, sier speiderleder fra Hinna, Ingvild Ween.

FOTO: IVAR A. NØTTESTAD. BILDET ER FRA 2024.

– Det er utrolig kjekt å oppleve at de yngste er i flertall på et årsmøte, og flere av våre unge rovere bidro også ved blant annet å bake kaker. ❖

FOTO: JUSTIN DEAN

Pefftreff med trugetur hos Tele-Busk krets

1. Sandsvær speidergruppe har i regi av Tele-Busk krets arrangert både Peff 1- og Peff 2-kurs det siste året. Speidere fra Kviteseid MSK, Rjukan, 1. Hokksund og 1. Sandsvær speidergrupper har deltatt, med god pågang av deltakere til begge kursene.

En helg i februar hadde kretsen pefftreff for å bygge videre på den gode kontakten speiderne i kretsen har fått med hverandre på kursene.

Base for treffet var lokalene til 1. Sandsvær speidergruppe. Lørdagen var speiderne på tur med truger og ski i området rundt Sachsen i Kongsberg. Området er rikt på historie fra rundt 330 år med gruvedrift siden starten i 1623. Turen ble planlagt og gjennomført i samarbeid med rovere med god lokalkunnskap.

– Det var kult å møte speidere fra andre steder i kretsen, forteller Danush Prakash (bildet) som er peffass i 1. Sandsvær speidergruppe. – Og å være inne i de gigantiske gruvene, legger 13-åringen til. ❖

Ivrige samlere hos 1. Nordstrand

Flokken til 1. Nordstrand speidergruppe har tatt samlemerket på et speidermøte. Rover og flokkassistent Adrian Oswald forteller: – Vi satte fram et langbord, og så fikk speiderne noen minutter til å organisere samlingene sine. Så gikk vi runden der alle fikk mulighet til å snakke om og vise frem samlingen sin. Vi ledere spurte dem om hvordan de hadde valgt å sortere samlingene sine, og hva de ville gjort hvis samlingen ble større.

Det var en stor suksess, og alle småspeiderne var storfornøyde, sier Adrian. – De syntes også det var stas at jeg tok bilder med et ordentlig kamera. Vi greide å oppfylle alle kravene til samlemerket på det ene møtet. Det var samlinger av veldig ulike ting: Donald Duck-tegneserier, Pokémon-kort, lekefly, kaktuser, fossiler, panda-kosedyr og terninger. ❖

FOTO: ADRIAN OSWALD

Alfred Samdal viser stolt fram samlingen sin av Pokémon-kort.

FOTO: ANGELIKA S. BIALKIEWICZ

Friluftsdag i Skiptvet

– Jeg har vært med i speideren i snart et år. Jeg synes det er veldig gøy. Vi er ofte på turer og på speiderhytta. Vi finner også ting på tur, sier Ingrid Alfredsen (10 år), som er med i Skiptvet speidergruppe. Hun og pappa Thomas Bro Alfredsen var blant de mange barn og voksne som koste seg på friluftsdagen i Skiptvet en lørdag i februar med blant annet natursti og pølsegrilling over speidernes bålpanne. Det skriver Smaalenenes Avis. ❖

FOTO: PRIVAT

Skotske speidere med eget landsleirmerke til Gjøvik

Fra Aberdeen har vi fått en hyggelig hilsen på engelsk og på norsk(!) fra skotske speidere som gleder seg til å komme til Gjøvik i juli. De har til og med laget sitt eget leirmerke for anledningen: "Vi er Explorer Scouts fra Aberdeen i Skottland. Etter å ha ønsket speidere fra Stavanger – Aberdeens vennskapsby – velkommen til vårt hjem i fjor, gjør vi oss nå klare for vårt eget uforglemmelige eventyr. Denne sommeren legger vi ut på en 12-dagers reise gjennom Norge, hvor vi skal oppleve landets spektakulære landskap, rike kultur og den internasjonale speiderånden.

Høydepunktet på turen blir Speidernes landsleir på Gjøvik, sammen med tusenvis av speidere fra hele verden. For oss er dette mer enn bare en leir – det er en mulighet til å knytte livslange vennskap, dele erfaringer og styrke båndene mellom Skottland og Norge.

Vi er sikre på at eventyr, oppdagelser og nye vennskap venter oss, og vi gleder oss enormt til å bringe den skotske speiderånden til Norge!"

Grip muligheten på landsleiren i sommer, og få deg venner fra Skottland! ❖

Jentespeidere fra 17. Oslo Kampianere gikk i 8. mars-tog for kvinnerettigheter

Speiderne skriver til oss: – På kvinnedagen samlet vi jentespeiderne fra 17. Oslo Kampianere oss for å markere vår støtte til kvinnerettigheter.

Vi møttes på Deichmanske bibliotek for å lage plakater sammen. Deretter dro vi til Youngstorget, hvor vi lyttet til taler om kvinners rettigheter og de utfordringene vi fortsatt står overfor. Etterpå marsjerte vi gjennom byen med plakatene hevet høyt, i solidaritet med kvinner i Norge og verden over.

– I dagens politiske klima, hvor kvinner i mange land mister rettigheter for hver dag som går, og hvor samfunnet fortsatt er langt unna reell likestilling, mener vi det er viktigere enn noensinne å stå opp for kvinners rettigheter. Vi marsjerte ikke bare for oss selv, men for alle kvinner som kjemper for fred, frihet og likestilling. ❖

FOTO: JOHANNA STUMPF

Ragnhild Thielemann (18), Ingrid Risnes Aarhus (14), Ingrid Thielemann (15) og Anna Karina Schrøder Holmen (15) i 8. mars-toget med noen av plakatene jentene hadde laget.

Tips oss

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til SPEIDEREN, så kanskje det havner i bladet: kk@speiding.no

FOTO: KIRVIL KAASA

Speidere fra 1. Lura på filminnspilling for Speideraksjonen

Speidere fra flokken og troppen til 1. Lura speidergruppe var med på opptak til årets speideraksjonsfilm i vår. De lekte pinneleken, malte på egg og grillet marshmallows over bålpanne. I filmen kan du se og høre Trym Haaland og Linnea Knutson Øgreid, begge 14 år, snakke om Speideraksjonen. – Jeg synes at det var gøy på opptak, men jeg strevde med å huske noen av tingene, og følte at jeg kanskje av og til sa litt mye av det samme flere ganger, for eksempel at jeg liker å hjelpe andre som trenger det, forteller Trym.

– Det var veldig spennende å være med, synes Linnea. – Alle aktivitetene var gøye og lærerike, og jeg føler at jeg har lært mye. Det var litt vanskelig å være med på intervjuet, siden jeg er nokså ny i speideren og ikke helt visste hva vi snakket om. ❖

Vågå-speidere vil lage SFO-alternativ

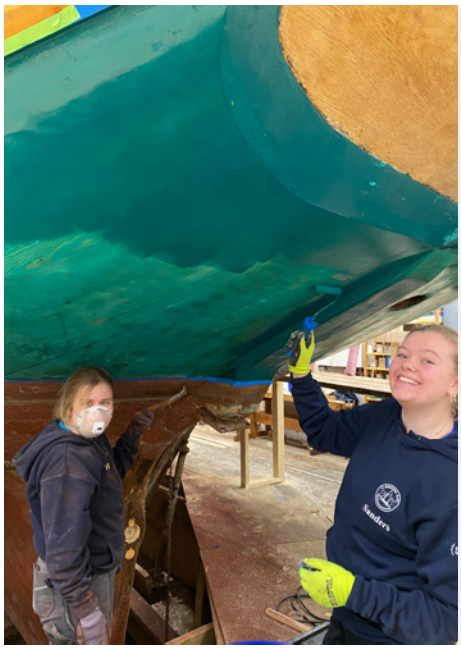

FOTO: MARLENE SANDAL

Vågå speidargruppe i Gudbrandsdal krets ønsker å få i gang «Spikk og sprell». Dette er ment som et alternativ til skolefritidsordningen (SFO), skriver lokalavisa Fjuken. Målgruppa er 1.- og 2.-klassinger, som i Vågå har fri hver onsdag. Det er da opplegget etter planen skal skje. Gruppa har søkt om 70 000 kroner i støtte fra kommunen.

– Vi håper at «Spikk og sprell» skal bli en suksess og et godt pilotprosjekt for andre som ønsker å dra i gang et liknende tilbud. Dessuten passer tiltaket ypperlig med at 2025 er Friluftslivets år, skriver gruppa i søknaden.
Planen med «Spikk og sprell» er at barn skal få lære om blant annet bål, sanking, spikking, matlaging, klatring og bygging av lavvo og gamme. De skal også lære å bruke naturmaterialer på en bærekraftig måte. ❖

FOTO: SANDER ØIGARDEN

Dugnadshelg på Havbraatt

Thea Oterkiil (23) fra 1. Langesund sjøspeidergruppe og Live Baldersheim Nilsen (17) fra Flekkerøy BK sjøspeidergruppe var med på dugnadshelg på Havbraatt i februar for å gjøre speiderskuta klar for nye eventyr langs norskekysten i sommer. – Vi pusset dekket, male skroget, pusset mast, bom og gaffel (det som storseilet er festet til), skrapte under vannlinjen og gjorde klart til å ha på nytt bunnstoff, oppsummerer Thea dugnaden.
– I tillegg jobbet vi videre med å gjøre klart til ny motor, og blant annet vanntankene ble tettet ordentlig.

Thea er også med i Havbraatts driftsstyre. – Det var gøy og givende å være med på dugnaden, sier hun fornøyd. – Det gjør at man blir litt ekstra stolt over Havbraatt når seilesesongen starter. Du blir sliten, for det blir lange dugnadsdager, men du får gode minner, utfordringer og masse muligheter til å lære og utvide kunnskapene dine. ❖

Lillesand-speidere fikset plass på loftet

– Det har tatt tid, og vi bulket hodet i taket flere ganger, sier Theodor Steffensen-Helling (13).

Han er en av dem som fikk ideen om å pusse opp loftet på speiderhytta i Lillesand. Speiderne ønsket seg mer plass til aktiviteter, og etter kronerulling og støtte fra lokalsamfunnet, kunne de sette i gang. Nesten 9 000 kroner kroner ble samlet inn, og både maling og teppe ble sponset eller gitt med stort avslag i prisen, ifølge Lillesand-Posten.
Loftet ble pusset opp med ny strøm, lister og gulv – men de gamle bjelkene står fortsatt som før. ❖

FOTO: PRIVAT

Internasjonal tenkedag hos Gjerpen MSK speidergruppe

– I år som alle andre år har vi hatt besøk av den engelske vennskapsgruppa vår, 1st Woodchurch. Vi har hatt kontakt med dem helt siden 1988, og de besøker oss hver vinterferie. I år skal vi også ha leir sammen i England, forteller Bente Oterholt, gruppeleder hos Gjerpen MSK speidergruppe i Grenland krets.

– De engelske speiderne reiser rundt i Skien for ulike vinteraktiviteter. Besøket passer ofte med tenkedagen 22. februar, som vi pleier å markere sammen. Vi begynner tenkedagsmøtet med å lese speidersjefens tenkedagshilsen. Etterpå leker vi mange leker som vi lærer av hverandre. Vi har det alltid hyggelig sammen! ❖

Utenriks:

Speiderne og Avicii-stiftelse samarbeider i Sverige

Scouterna i Sverige har inngått et samarbeid med Tim Bergling Foundation for å styrke barn og unges psykiske helse. Stiftelsen ble opprettet til minne om artisten Tim Bergling – kjent som Avicii – som selv slet med psykisk uhelse og tok sitt eget liv i 2018.

Samarbeidet skal blant annet gi et nettbasert kurs for speiderledere over 15 år. Det resulterer også i "Välmåendearenan". Dette er en digital plattform med øvelser og aktiviteter som fremmer psykisk velvære og inkluderende miljøer.

– Med støtten fra Tim Bergling Foundation får speiderledere mer ressurser og enda bedre verktøy for å støtte unge i deres velvære. Vi ser et økende behov for å kunne plastre om hjerter slik vi lenge har plastret om fingre og knær i vår virksomhet, så vi er veldig takknemlige for støtten fra Tim Bergling Foundation, sier Anna-Karin Hennig, generalsekretær i Scouterna. ❖

FOTO: EVA EDSJÖ

Foto: Fjällräven

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** PAUL HENRIK WANDERÅS I **ILLUSTRASJON:** HELENE MOE SLINNING

Piiiip! Får du lyd i seljefløyta? Speidere fra Fagerstrand med fløyter de har spikket selv (illustrasjonsbilde).

Mål: K-7, 8, 9

Lag din egen seljefløyte

Gå ut, finn deg et seljetre og spikk ei fløyte som du kan lage fin lyd med.
Men gjør det nå!

Noen få uker på våren kan du spikke deg ei seljefløyte, for da er det mye sevje i trærne. Sevje er en slags «saft» som det er mye av rett under barken om våren. Derfor er det ganske lett å løsne barken fra greina, og det må vi gjøre når vi lager seljefløyte.

Bruk et cirka 20 cm langt rett stykke av en grein fra selje til å lage fløyta. Selje er det treet som har gåsunger på. Du kan også bruke ei rogn-grein. Barken skal være glatt og jevn og uten kvister.

SLIK GJØR DU

1. **Spikk til et skrått munnstykke** i den ene enden, omtrent som på ei blokkfløyte.

2. **Lag et lydhull:** Det gjør du ved å skjære et lite hakk på oversiden av fløyta, se tegningen. Lag først et rett hakk nærmest munnstykket før du skjærer en halvmåne inn mot hakket. Hullet gjøres dypere når du har fjernet barken og skal lage klangrom.

3. **Skjær et snitt rundt hele fløyta:** Snittet skal du bruke for å løsne barken: Cirka 5-6 cm fra enden av munnstykket og inn på greina snitter du barken, hele veien rundt greinstykket: Sett eggen mot barken og la den gli hele veien rundt greina.

4. **Nå skal du få barken til å løsne:** Fukt barken hele veien mellom munnstykket og snittet i barken. Legg fløyta på låret ditt. Bruk knivskaftet og bank godt på hele barken mellom snittet og munnstykket, men ikke så hardt at du ødelegger barken. Mange sier ei regle mens de banker på barken. Kanskje får det barken til å løsne lettere?

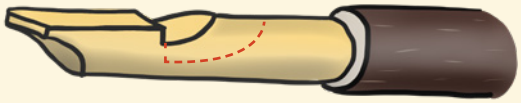
Her er en slik seljefløyteregle:

Tikk takk tikk takk
vil du gå
skal du få kjøtt og kål
i kongens gård
og to skilling etterpå

Når du har banket en stund, prøv å vri forsiktig, så barken løsner fra veden. Du skal kunne dra av barken i ett fint stykke, uten at den får sprekker eller revner. Hvis det ikke går, prøv å banke litt til.

Legg barkhylsa til side. Den skal du snart bruke igjen, men først skal du spikke klangrom og blåsekanal i den delen av fløyta som nå er uten bark.

5. **Skjær et større og dypere** rom der du lagde lydhullet før du dro av barken. Skjær rett ned nærmest munnstykket og på skrå for å lage klangrommet større – som på tegningen.

6. **Lag en blåsekanal**: På oversiden av fløyta, fra klangrommet og til spissen av munnstykket, skal det være flatt, se tegningen. Spikk av en tynn flis. Nå har du gjort klart for blåsekanalen. Der presses lufta gjennom når du blåser i fløyta etterpå. Og nå er du nesten ferdig!

7. **Sett barken på plass igjen, slik at det blir ei fløyte**. Det kan være lurt å fukte treet først, slik at det er lett å få barkhylsa på. Putt fløyta uten bark i munnen – kjenner du smaken av sevje? Hva smaker den?

Når barken er på plass, har du ei fin fløyte! Får du lyd i den? Blir ikke lyden god nok, kan du ta av barken igjen og spikke et litt dypere klangrom, eller spikke av litt mer på det flate området, slik at blåsekanalen blir litt større. Prøv deg forsiktig fram. Da blir du en seljefløyteekspert. ❖

LEGG FLØYTA I VANN

Ei seljefløyte lager best lyd når den er helt nylaget, og den tørker fort ut. Da virker den ikke lenger. Et knep for å få den til å vare litt til er å legge den i vann når du ikke bruker den. Men kanskje du vil spikke en ny? Bruk fløytese-songen godt – snart er den over!

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** KASPER FOSSER

Baker

TURMAT fra hele verden

Dette merket smaker det deilig å ta, og det er jo så gøy å bake. Ute også!

Mål: K-7, 8

Pannebrød og pinnebrød kan du steke over glørne, og bløtkake kan du pynte ute – hvis det ikke regner og blåser for mye, da!

Her er en oppskrift på et pannebrød til turen. Den er hentet fra turmat.no. Batbout er et vanlig brød i Marokko i Nord-Afrika. Det er rundt og flatt og lett å lage på bål eller på storm-kjøkken. Det kan spises når som helst på dagen, for nystekt batbout smaker alltid godt!

4 BATBOUT (marokkanske pitabrød)

400 gram hvetemel, gjerne 350 gram fint og 50 gram grovt
2,5 desiliter vann
25 gram fersk gjær (1/2 pakke)
1 teskje salt
0,5 desiliter olje til steking

SLIK GJØR DERE:

1. Løs gjæren opp i vannet og ha i mel og salt. Elt godt til deigen er smidig.
2. Del deigen i fire emner som dere triller ut til boller. La bollene heve i 20 minutter.
3. Trykk bollene flate, cirka 2 cm tykke. La dem heve i 30 minutter.
4. Stek brødene i litt olje i stekepanna, på begge sider. Når de har fått en gyllen skorpe på begge sider, er de ferdige.

TIPS!

Deigen kan dere lage klar hjemme. Ha den i en plastboks og putt i sekken. Husk at deigen må ha plass i boksen til å heve. Ta med litt mel til å trille ut deigen og en fjøl eller tallerken til å heve brødene på. Husk olje til stekingen og noe å snu brødene med. ❖

Kilde: Turmat fra hele verden/turmat.no

SLIK TAR DU MERKET

Småspeidere skal:

1. Bake en kake til en fest eller til noe annet hyggelig dere skal gjøre i flokken.
2. Lage deigen og stek pannebrød.
3. Bake brød eller rundstykker.
4. Lage og pynte en enkel bløtkake med krem.

Beverspeidere skal:

1. Bake muffins.
2. Lage pinnebrøddeig og steke pinnebrød.
3. Være med på å lage en kake, gjerne hjemme.
4. Bake scones eller annen bakst med bakepulver i deigen.

TEKST: FRA SPEIDERBASEN I **FOTO:** PRIVAT

Mål: K-4, V-1, 4, 5

Lek en lek eller to

Det er gøy å leke, enten du er stor eller liten. Her er to leker som passer godt ute når det er vår og sommer.

TUSENBEIN

Slik gjør dere

Alle speiderne står på rekke bak hverandre, med hendene på skuldrene til den foran. For å bli et tusenbein trenger dere å være ganske mange, men ikke for mange.

Alle på tusenbeinrekka, unntatt den bakerste, lukker øynene. Nå skal tusenbeinet bevege seg uten at dere slipper taket i hverandre. Den bakerste speideren – halen – styrer ved å klappe på skuldrene til den foran. Så sendes signalet videre til det når den fremste, som skal reagere ved å svinge den veien som signalet gir informasjon om.

› Et klapp på én skulder – sving.

› Et klapp på begge skuldre samtidig – gå/stans.

For å forsterke signalet, for eksempel hvis dere må svinge brått eller ta en u-sving, kan den som styrer leken bruke flere klapp etter hverandre.

Utfordring: Hva gjør et tusenbein når det møter fare? Jo, det krøller seg sammen. Klarer dere det? Og også løse opp krøllen og gå videre når faren er over? For å signalisere fare, kan den bakerste speideren rope «fare».

Etter leken: Hvordan gikk det? Hvordan var samarbeidet underveis?

Det er gøy å få med seg voksne på leken – og gøy for de voksne også!

FOR SPEIDERLEDEREN:

Samarbeid og strategi – Hvordan kan man være oppmerksom på andre og reagere raskt for å sikre seg en friplass i tresisten?

Rettferdighet og inkludering – Hva skjer i tresisten hvis noen alltid blir stående uten friplass? Hvordan kan man sikre at alle får en sjanse?

Refleksjon – Hvordan kan leken knyttes til speidermetoden, som det å ta ansvar, samarbeide og være bevisst på omgivelsene?

TRESISTEN

Slik gjør dere

Tresisten kan dere leke i et skogholt med trær som «friplasser». Alle velger hver sitt tre. Det er bare disse trærne som er friplasser. Én speider har ikke noe tre som fristed. Denne speideren har sisten og skal prøve å finne en ledig friplass når de andre beveger seg mellom trærne.

For å få de andre speiderne til å flytte seg fra friplassene sine, må speideren som har sisten for eksempel rope: «Blått skjerf». Alle med blått skjerf bytter tre, og speideren som har sisten har mulighet til å finne seg et ledig tre. Den som ikke finner en friplass, har nå sisten og må rope noe annet som får alle, eller noen av dem, til å løpe fra friplassene sine igjen. ❖

TEKST: CHRISTIAN SANGEREID I **FOTO:** NATURFOTOGRAF ROGER BRENDHAGEN

Papegøyer i norsk natur

Lundefuglen er lett å kjenne igjen. Det store og fargesprakende nebbet gjør at den skiller seg ut blant fuglene som lever i Norge. På grunn av nebbet har lundefuglen fått det flotte kallenavnet sjøpapegøye!

Lundefuglen ser ut som en liten pingvin, med svart og hvit kropp og orange svømmeføtter. Om vinteren er nebbet grått, men om sommeren kommer de flotte fargene frem: orange, blå og gul.

FLEST PÅ ØYER

Lundefugler bygger reder i høye, bratte fjellsider. Flere hundre tusen fuglepar kan bo på samme sted. I Norge finnes de langs kysten, fra Rogaland i sør og til Øst-Finnmark i nord, men også på Jan Mayen og Svalbard.

På øya Røst, ytterst i Lofoten, finnes det nesten en halv million lundefuglpar i kolonien. Dette er likevel langt under halvparten av hva det har vært før. På øya Runde på Sunnmøre er det en annen stor lundefuglkoloni.

BEDRE DYKKER ENN FLYVER

Når lundefuglen har unger, flyr den bare korte turer på 2–4 kilometer for

Best å ikke bite seg i tunga: Lundefuglen kan spidde småfisk med skarpe pigger på innsiden av nebbet.

å fange småfisk til mat. Men når den ikke har små å passe på, kan lundefuglen lett fly rundt 120 kilometer for å finne mat. For å holde seg i lufta må den slå fryktelig fort med vingene, opptil seks ganger i sekundet. Det blir nesten 400 vingeslag hvert eneste minutt!

Lundefuglen er veldig glad i småfisk, men spiser også muslinger, krepsdyr og små ormer som lever på havbunnen. For å komme ned til denne maten, må den dykke. Den bruker vingene til å svømme med, slik en sel ville brukt loffene sine. Beina styrer den med. Lundefuglen kan dykke 60–70 meter ned og svømme rundt og fange småfisk og smådyr på havbunnen. Den har pigger på innsiden av nebbet, og med dem spidder lundefuglen maten sin.

På ett dykk fanger de fleste lundefuglene rundt ti småfisk, men noen fugler klarer å få tak i så mange som 60! Hvor mange fisk klarer du å fange på ett dykk? Når de ikke trenger å fange mat til sine egne unger, så spiser de fisken mens de er under vann!

STERKT TRUET

Tyvjoen er en naturlig fiende for lundefuglen. En tyvjo er en fugleart som skaffer seg mat ved å stjele maten som andre fugler har fanget. Når lundefuglen kommer tilbake etter en lang matjakt på havet, må den passe seg for tyvjoen!

Men det er andre trusler som er større, og lundefuglen er en sterkt truet art. Det betyr at den kan være i fare for å bli utryddet. Det er mange færre lundefugler nå enn for cirka 50 år siden.

MENNESKENE OG LUNDEFUGLEN

Den viktigste grunnen er at temperaturen i havet øker. Det påvirker fisken og gjør at fuglene ikke klarer å fange nok mat. Ulykker med oljeutslipp fra tankskip skjer av og til, og det er heller ikke bra for fuglene.

Andre ting vi mennesker etterlater oss i havet kan også skade fuglelivet. Lundefuglen bruker det den finner til å bygge rede av, også rester av fiskegarn. Er den uheldig, setter den seg fast i garnet og dør.

I Norge er lundefuglen fredet, men ikke på Island, der det finnes flest lundefugler. Der jakter mennesker fortsatt på dem. Både fuglekjøttet, egg og fjær fra lundefugl er populært.

Vi hjelper lundefuglene og alle de andre sjøfuglene som lever ved og av havet gjennom å begrense klimaendringene så mye som mulig og ta hensyn til naturen. Det er det heldigvis mange som er opptatt av! ❖

FAKTA OM LUNDEFUGL

Latinsk navn: Fratercula artica

Familie: Alkefamilien

Lengde: 26–29 cm

Vingespenn: 47–63 cm

Flyhastighet: 85 km/t

Vekt: 300–600 gram

Levetid: Opptil 41 år

Mat: Småfisk, muslinger, krepsdyr og små ormer som lever i havet

Favorittmat: Småfisk, spesielt sildeyngel

Trusler: Klimaendringer, oljeforurensing og søppel i naturen (spesielt garn og fiskesnøre), menneskers ødeleggelser av leveområder, jakt og tyvjo.

Rødlistestatus: Sterkt truet. Antallet er nesten halvert siden 1970-tallet.

Totalfredet i Norge siden 1971.

TEKST: KIRVIL KAASA

Sant eller usant om dyr og insekter

Hva er riktig og hva er bare tull og tøys? Se om du klarer å få alle rett! Løsningen finner du på side 47.

Hvaler har neseborene sine på ryggen.

Unge marihøner har bare noen få prikker på ryggen, de gamle har mange.

Haren spiser sin egen bæsj.

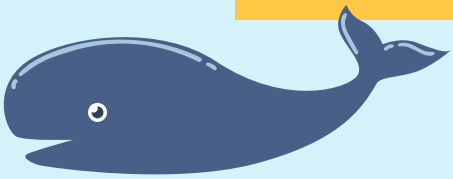
Kjempeblekkspruten har de største øynene av alle dyr på planeten. De er store som tallerkener!

Kamelen lagrer vann i puklene sine. Da blir den ikke tørst når den er i ørkenen.

Kua drikker over 100 liter vann i døgnet og kan svelge så mye som 25 liter vann på ett minutt.

Pinnsvinet er veldig glad i melk.

Geparden er verdens raskeste dyr og kan løpe 500 km på fem-seks timer.

Øyenstikkeren kan stikke i øynene dine.

Pingviner bygger rede av småstein.

HAHAHA!

– Legen sa at jeg skulle drikke vann én time før middag.
– Hjelper det?
– Jeg vet ikke, jeg orker aldri å drikke i mer enn et kvarter!

Mammamygg til ungen sin: – Hvordan var din første flytur?
Myggungen: – Jeg var kjempeflink, alle menneskene klappet for meg!

– Faren min er verdens flinkeste dinosaurjeger.
– Dust, det finnes ikke dinosaurer.
– Nei, nettopp! Så flink er han!

HiHiHi!

Linus: – Hvor mye koster denne hunden?
Selgeren: – Fem tusen kroner.
Linus: – Oi, det var mye mer enn jeg hadde tenkt meg!
Selgeren: – Hva om vi sier halvparten, da?
Linus: – Hva skal jeg med en halv hund?

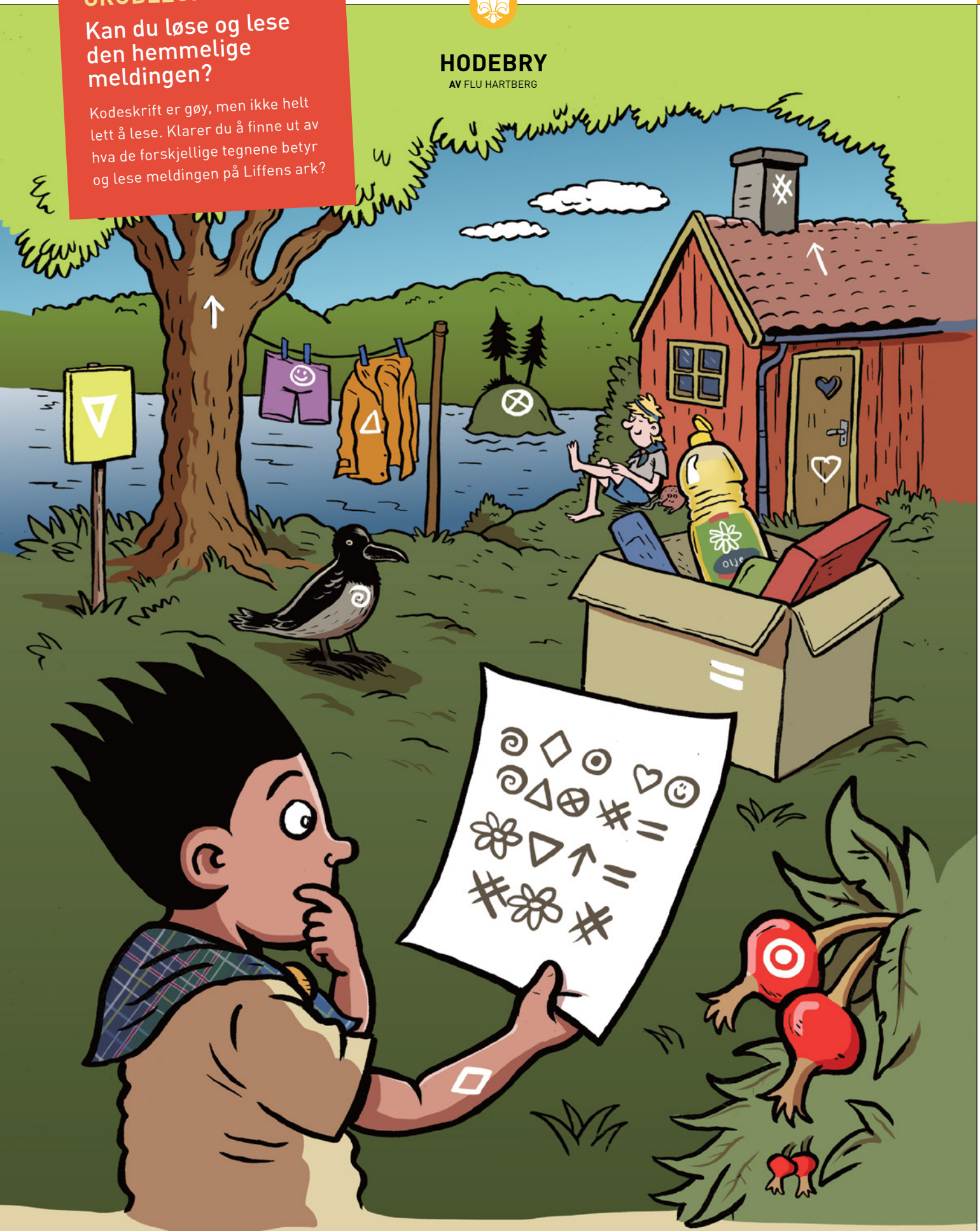
GRUBLEOPPGAVE

Kan du løse og lese den hemmelige meldingen?

Kodeskrift er gøy, men ikke helt lett å lese. Klarer du å finne ut av hva de forskjellige tegnene betyr og lese meldingen på Liffens ark?

HODEBRY

AV FLU HARTBERG

Hvert tegn står nemlig for en bokstav, men hvilken? Tips: Se på hva slags ting tegnet er på (eksempel: nype = N). Løsningen finner du på side 47.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** HELEN SOLA NORLAND

«Hold speidertakten!»

Speidertakt, hva i granskauen er det?

Speidertakt er en blanding av å løpe og å gå. Først løper du 50 skritt, og så går du 50 skritt. Så løper du 50 skritt igjen og så videre. Denne måten å komme seg fram på er ikke like anstrengende som å løpe hele strekningen, men likevel går det ganske kjapt.

Konseptet speidertakt er beskrevet i de eldre utgavene av Speiderboka og Speiderguttboka helt tilbake til 1920-tallet, altså for 100 år siden! Speidertakt ble brukt i aktiviteten iakttakelsesløp, som det ble kalt.

Mål:
F-1, V-3

«Pust, pes, pust, pes ... 49 og 50!» Speidertakt kan være en smart måte å komme fort fram på.

I Speiderguttboka fra 1964 er aktiviteten beskrevet slik: «Iakttakelsesløp er for så vidt en slags Kims lek, det også. Det går ut på at du skal tilbakelegge en strekning på to kilometer i speidertakt og samtidig legge merke til og huske det du ser underveis.» Det deltakerne skulle «legge merke til og huske» kunne for eksempel være mellom seks og ti ting som ikke hører hjemme i naturen.

ER DET NOEN VITS Å KUNNE, DA?

Kan vi ha noen nytte av speidertakt i dag? Det kan være en effektiv måte å tilbakelegge en lengre strekning på, hvis det blir nødvendig. Tenk deg at patruljen eller roverlaget er på tur eller haik. En av dere skader seg og dere trenger hjelp. Kanskje er det ikke mobildekning der dere er, og løsningen er å gå til et sted der det er dekning eller andre folk. Da kan speidertakt være en smart måte å komme seg fort fram på for dem som skal skaffe hjelp. Å telle til 50 og 50 kan også være nyttig for å beholde roen underveis.

Også når det er mindre kritisk kan du bruke denne taktikken til å komme fortere fram uten å bli altfor sliten, til å rekke bussen hvis du er seint ute, for eksempel! ❖

Finn rett svar i bladet!

Mål: K-3

Premiequiz

Hvilke av disse ingrediensene er ikke med i Speiderkokkens dessert-tortilla?

- ◯ Syltetøy
- ◯ Chips
- ◯ Bær

Hvor langt gikk Karen Kyllesø på ski for å komme fram til polpunktet på Sydpolen?

- ◯ 960 kilometer
- ◯ 1 005 kilometer
- ◯ 1 130 kilometer

Hvor mange utfordringer må du gjøre for å fullføre landsleirens reisefres?

- ◯ Fire
- ◯ Seks
- ◯ Ti

Hvilket merke tok småspeiderne fra 1. Nordstrand speidergruppe på et speidermøte i vinter?

- ◯ Brannvernmerket
- ◯ Kunstnermerket
- ◯ Samlemerket

Hvor i verden har sjøspeiderne Anna, Vilde og Lina bodd i noen måneder?

- ◯ I Peru
- ◯ I Australia
- ◯ I India

Hvilken fugl har grått nebb om vinteren og fargerikt nebb om sommeren?

- ◯ Sjøpapegøye
- ◯ Sjøundulat
- ◯ Dvergpapegøye

Hva er speidertakt?

- ◯ Et annet ord for speiderhilsen.
- ◯ En måte å padle i takt på når patruljen er på kanotur.
- ◯ En smart måte å bevege seg raskt framover på, uten å bli så sliten.

Vinnere av premier fra Speider-sport i SPEIDEREN nr. 1/25.

Maja Helene Eikeland Lillemoen fra troppen i 1. Sannidal speidergruppe og Ada Kristiansen fra troppen i Brumunddal speidergruppe vant speiderskjorte og speiderskjerf til kosedyr på tur – gratulerer!

Neste gang kan det være du som får en flott premie fra Speider-sport!

Svarfrist: 15. juni .

Vinn

eller

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

KLIPP UT, ELLER KOPIER SIDEN, OG SEND DEN TIL:
Norges speiderforbund,
Postboks 6910 St. Olavs plass,
0130 Oslo. Merk konvolutten med SPEIDEREN

DU KAN OGSÅ SENDE SVARSIDEN PÅ E-POST:
kk@speiding.no
Skriv SPEIDEREN i emnefeltet

Hvis jeg vinner, vil jeg helst ha

- ◯ **Speiderskjorte** (mini) i økologisk bomull og **speiderskjerf** (mini) til bamse eller maskot. Det er plass til noen få merker på skjorta.
- ◯ Smart **teltlykt** med integrert lyslenke på hele 10 meter. Sammenrullet gir lykta et mykt og fint leselys. Enkel lading med USB-C.

TEKST: LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN

Mål: K-11, 13, L-1, V-9

Ha det gøy sammen og lag kule patruljesærpreg!

Lag et særpreg som viser hvem patruljen deres er! Fra maskot til patruljesang, her er noen ideer og inspirasjon som kan gjøre patruljen deres unik.

På kretskonkurransen, NM i speiding og store leirer er det ekstra gøy å ha sitt eget patruljesærpreg. Patruljenavnet er allerede ett kjennetegn på patruljen. Det er vanlig å bruke navnet som utgangspunkt for resten av særpreget. Det skal synes for de andre deltakerne at det for eksempel er patruljen Ulv som kommer!

MYE Å VELGE BLANT

Det er mange typer særpreg å velge blant. Dere kan for eksempel lage en patruljesang eller et patruljerop, en maskot, et patruljebanner, noe dere har på dere, pynt til teltet eller patruljeområdet, eller tegne og klippe ut et symbol i stoff til å sy på leirbålskappa. En fin notatbok med pynt og patruljens navn kan også være en del av særpreget. I den kan dere notere hva dere har gjort på møter og turer, oppskrifter, og dere kan bruke den som dagbok for patruljen på landsleiren til sommeren.

«NATTEGÆRNINGENE»

Pernille Sødermann (16) var patruljefører for Nattergal fra Nordfjordeid speidergruppe i Sogn og Fjordane krets på NM i speiding i fjor. Nå er hun rover.

Hvorfor «Nattergal»? – Det er egentlig fordi vi var gærne om natten, og det passet flott til oss. Vi hadde hårbøyler med en liten fugl og noen fargerike fjær, forteller Pernille. – Det er fordi vi er «sprudlende», da. Bøylene lagde vi på et speidermøte, hvor vi tegnet fuglene og limte dem på. Patruljen blir lagt merke til, og alle kjenner oss igjen. Alle bør ha et spesielt særpreg, mener Pernille.

DE TRADISJONSRIKE

Patruljen Elg fra 1. Sandnes speidergruppe i Vesterlen krets kom på 3.

FOTO: PERNILLE SØDERMAN

Nattergalene – gærne om natta!

FOTO: GHADI AL HAJJ

Fem nattergaler på NM i speiding i Halden i fjor. Fra v.: Agathe Jacobsen, Unni Sætren, Selma Dahir, Pernille Sødermann og Idalia Reksnes.

plass i NM i speiding i fjor. Aleksander Hov Andersen (15) forteller at i april skal patruljen hans delta på kretsbannerkonkurransen og prøve å kvalifisere seg til NM igjen.

– Patruljene i 1. Sandnes har ofte dyrenavn. Vi valgte å videreføre Elg, fordi det har vært brukt i flere generasjoner, forklarer Aleksander. – Vi uttrykker særpreget vårt på to måter. Vi har et banner av skinn med et elghode på, og i tillegg har alle i patruljen hver sin skjerfknute med et elgspor, navnet sitt og gruppenavnet.

– Da vi lagde skjerfknutene, tok vi utgangspunkt i de grønne skjerfknutene med dyremotiv som Speidersport selger. Vi lagde en kopi av dem i skinn, og tegnet og skrev på. Elgspor er litt enklere å tegne enn en elg, forteller Aleksander. – Og du kjenner igjen sporet like godt som elgen.

– Banneret har vi laget litt i flere generasjoner. Men vi har gjort reparasjoner på det.

– DET ER VELDIG GØY

Aleksander mener at patruljesærpreg er viktig: – Jeg tror det gjør at alle føler seg som en del av gjengen, og er sikkert stolte av å ha noe veldig fin pynt til patruljen sin. Særpreg er en god aktivitet å gjøre sammen med patruljen og noe alle kan bli med på. Jeg synes at alle bør prøve, for det er veldig gøy.

Her kommer Gaupe fra Klæbu speidergruppe!

FOTO: LARS RØRAAS

FOTO: VIKTOR KALLIAINEN

Elg på NM. Fra v.: Jone Kvame Lorentzen, Erling Krohn Reinskau, Adrian Hæstad Skreå, Hilmer Stokkeland og Aleksander Hov Andersen med patruljebanneret.

LAG PATRULJESÆRPREG FØR LANDSLEIREN

Hvis patruljen skal på Speidernes landsleir til sommeren, og ikke har særpreg ennå, bruk et par møter på å lage patruljesærpreg. Kanskje er det noen nye i patruljen som mangler særpreg? Lag det sammen med dem, det kan være moro for alle. Sett i gang og vis fram patruljen deres på landsleir!

En av forhåndsoppgavene til leiren er nettopp å lage patruljesærpreg. Skann QR-koden for å finne forhåndsoppgavene, med forslag og tips til hvordan dere kan gjennomføre dem. Slipp fantasien løs, og prøv dere frem!

Ta bilder av det dere lager, da vel, og tagg i sosiale medier med #speiding og @speiding!

SPEIDERKOKKEN

TEKST OG FOTO: EMIL BRISKELUND

Mål: F-1, 4, K-7

Tortilla med sjokolade!

Dessert på tur slår aldri feil. Her får du oppskriften på en enkel og søt tortilla fylt med masse godsaker.

TIL ÉN SPEIDER TRENGER DU:

- En stor og en liten tortilla
- Noen biter med sjokolade
- Litt chips
- Noen store marshmallows eller en håndfull små.
- Litt strøsukker
- En håndfull bær til pynt

Fyllet kan lett byttes ut til fordel for din favorittsnacks. Kokken stopper deg heller ikke fra å legge på litt ekstra med fyll.

SPEIDERKOKKEN ANBEFALER DETTE UTSTYRET:

- En varmekilde, slik som primus eller bål
- Stekepanne
- En stekespade til å snu tortillaen med
- En kniv å dele opp tortillaen med
- En tallerken å servere på

SLIK GJØR DU:

1. Ha den store tortilla-lefsa på en tallerken.
2. Knekk opp et par biter med sjokolade og plasser dem midt på lefsa.
3. Ha deretter noen marshmallows og litt chips på toppen av sjokoladebitene.
4. Plasser den lille tortilla-lefsa over fyllet.
5. Brett den store lefsa inn på kanten av den lille, slik at det blir 8 tagger eller hjørner.
6. Ha litt smør i en varm panne og legg i tortillaen med bretten ned.
7. Vend tortillaen når den har blitt brun og sprø, og ta den av panna når den er blitt slik på begge sider. Det går fort!
8. Strø litt sukker over tortillaen og skjær den opp i biter.
9. Til slutt kan du drysse litt bær over, for sunnhetens skyld! 🤭

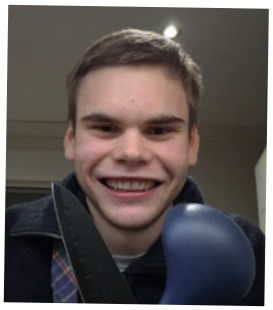

TIPS OG TRIKS

Snu tortillaen ofte så den ikke svir seg. Smeltet sjokolade og marshmallows kan bli klissete. Ha gjerne med deg litt tørkepapir.

Kokkens mening:

– Wow, dette var en skikkelig sukkerbombe! Tortillaen var mektig og gjorde meg fort mett. Hvis du lengter etter et sukkerkick, må du prøve denne!

Speiderkokken

TEKST: KSENIA SAZONOVA | **FOTO:** CF SALICATH

Mål: K-13, V-9

Peff på landsleir

20 % krevende, 100 % gøy!

Å være peff på leir betyr en god blanding av ansvar, mestring og moro. Du får en viktig rolle i å sørge for at patruljen holder sammen gjennom leiruka, at alle får med seg de planlagte aktivitetene, og for at de trives. Lederne stoler på at du gir beskjeder fra dem videre til patruljemedlemmene, at du har oversikt over det som skjer og at du passer på patruljen din.

Kanskje kjenner du det som et stort ansvar, men du kan være stolt av å få så mye tillit fra lederne! Det gir en stor mestringsfølelse når du lykkes.

Men for det meste skal du ha det gøy på landsleiren, og du kommer til å oppleve spennende ting og bli kjent med speidere fra andre steder!

Som peff eller ass på landsleiren kan du også glede deg til skikkelig bra peffaktiviteter:

- **Møtet med polfarer Karen Kyllesø søndag 6. juli**: Karen, kjent som Friluftsjenta på TikTok og Instagram, er verdens yngste person som har nådd Sydpolen helt alene, og er også den yngste jenta som har krysset Grønland. Det gjorde hun allerede da hun var 14 år. Karen forteller om ekspedisjonen sin til Sydpolen og svarer på det du og de andre lurer på.
- **Pefflounge**: På mandag, tirsdag og onsdag ettermiddag kan alle peffer og asser treffes i PeffLoungen på Torget. Her kan dere slappe av, spille brettspill og bli kjent med andre. Tar du med deg egen kopp og tallerken, kan du få servering av gratis varm drikke og snacks!
- **Peffkro:** I tillegg blir det Peffkro en av kveldene på leiren, med underholdning, lek og servering av gratis varm drikke og snacks.

PSSST! Speidere i ungdomsskolealder får også være med på peffaktivitetene. ❖

MANGE Å STØTTE DEG TIL

Du vil aldri stå alene om ansvaret som peff på landsleiren! Du kan prate med lederne dine når som helst. De kan veilede deg i oppgavene dine og støtte deg hvis noe blir utfordrende. De bryr seg om hvordan du og de andre speiderne har det og vil hjelpe deg! Du har også god støtte i patruljeassistenten din og i andre peffer eller bare i gode speidervenner.

Av og til kan det være lettere å snakke med noen du ikke kjenner så godt. Hvis det er noe du ikke vil ta opp med lederne dine, har du også en god støtte i LE-tjenesten. LE står for Listening Ear. De er gode og trygge voksne som står klare til å lytte til det du går og grubler på. Det kan være personlige bekymringer eller saker som mobbing eller konflikter. Hvis det er behov for å ta tak i et problem, vil LE finne riktig person som kan hjelpe deg med dette.

PEFFENS HJØRNE

– gir deg svar på mye av det du lurer på som peff. Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: ks@speiding.no

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** ARILD JOHANNESSEN

Mål:
K-8,
K-10, V-1

Pionering

Det er smart å øve seg på å bygge bord, oppvaskstativ og portal før sommerens landsleir. Da går arbeidet på Gjøvik lettere og blir en morsom utfordring.

Å bygge på speidervis betyr at vi lar hammer og spiker ligge. I stedet krever det kunnskap om pioneringsteori, særlig om surringer, trekantprinsippet, tyngdepunkt, vektstangprinsippet, tauets bruddstyrke, bardunering og sikkerhet. Den beste måten å lære på, er å omsette teorien til praksis. Learning by doing!

Enten speidergruppa selv har tradisjon for å bygge høyt og flott på leir eller ikke, har dere nok sett noe dere syntes var imponerende hos andre speidergrupper.

Bruk tid sammen på å planlegge og bygge, og øv dere på et par troppsmøter før leiren, gjerne sammen med roverne. Det gir mye moro underveis og garantert noen utfordringer som gir hodebry, men som dere lærer av!

EN HYPERBOLSK … HVA FOR NOE?

Et av merkekravene er å bygge en hyperbolsk paraboloide (HP) sammen. En hyperbolsk paraboloide er det matematiske navnet på en type tredimensjonal geometrisk figur. I speidersammenheng er en HP et staselig byggverk av rajer, sisal og noe ekstra utstyr. En HP krever litt ekstra av dere, men ser skikkelig kul ut og blir et blikkfang på troppsområdet deres!

Se alle merkekravene i Speiderbasen. ❖

Hyperbolsk paraboloide: Med rajer og tau går det an å bygge noe imponerende, selv om det ikke er høyt.

HUSK SIKKERHET VED PIONERING OG SURRINGER

Pionerarbeid er ikke uten risiko. Følg disse sikkerhetsreglene fra Speiderboka:

- Bruk alltid utstyr du kan stole på.
- Bruk ikke brente og halvråtne rajer og tau.
- Hold redskapen i orden. Pass på at øksehoder sitter godt fast.
- Hold tilskuere godt utenfor arbeidsområdet.
- La ikke løse gjenstander og redskap flyte omkring.
- Tau og rajer må ikke overbelastes. Surringer må sikres. Bruk ikke tau som har knuter.
- Hold hendene borte fra taljer som er i bruk. Pass på at løpende tau ikke kveiler seg rundt armer og bein.
- Sørg for at alle forankringer tåler store påkjenninger.
- Bruk sunn fornuft.

Finn ut hvordan dere bygger en hyperbolsk paraboloide:

TEKST: SANDER ØIGARDEN I **FOTO:** NIKOLAI SEMB

Speidernes stammespråk

I speideren har vi mange ulike ord og uttrykk som kan være vanskelig for mange å forstå. Kjenner du til flaggrov og røykvender?

Skulle hatt en røykvender ...

Enten du er helt ny, eller du har vært med i kjempemange år, er det veldig vanlig å ikke kunne alle begrepene. Her kan du lære et par av dem.

FLAGGROV

Flaggrov er en tradisjon med røtter helt tilbake til speiderens start i 1911, Flaggrov går ut på at de ulike gruppene skal «stjele» patruljeflagg/emblemer og lignende fra hverandre.

Selv om flaggrov er veldig artig, så er det utrolig viktig å ikke stjele personlige eiendeler, gruppeflagg eller det norske flagget. Det er også viktig å ikke ødelegge ting, og selvfølgelig skal alt som «lånes» gis tilbake.

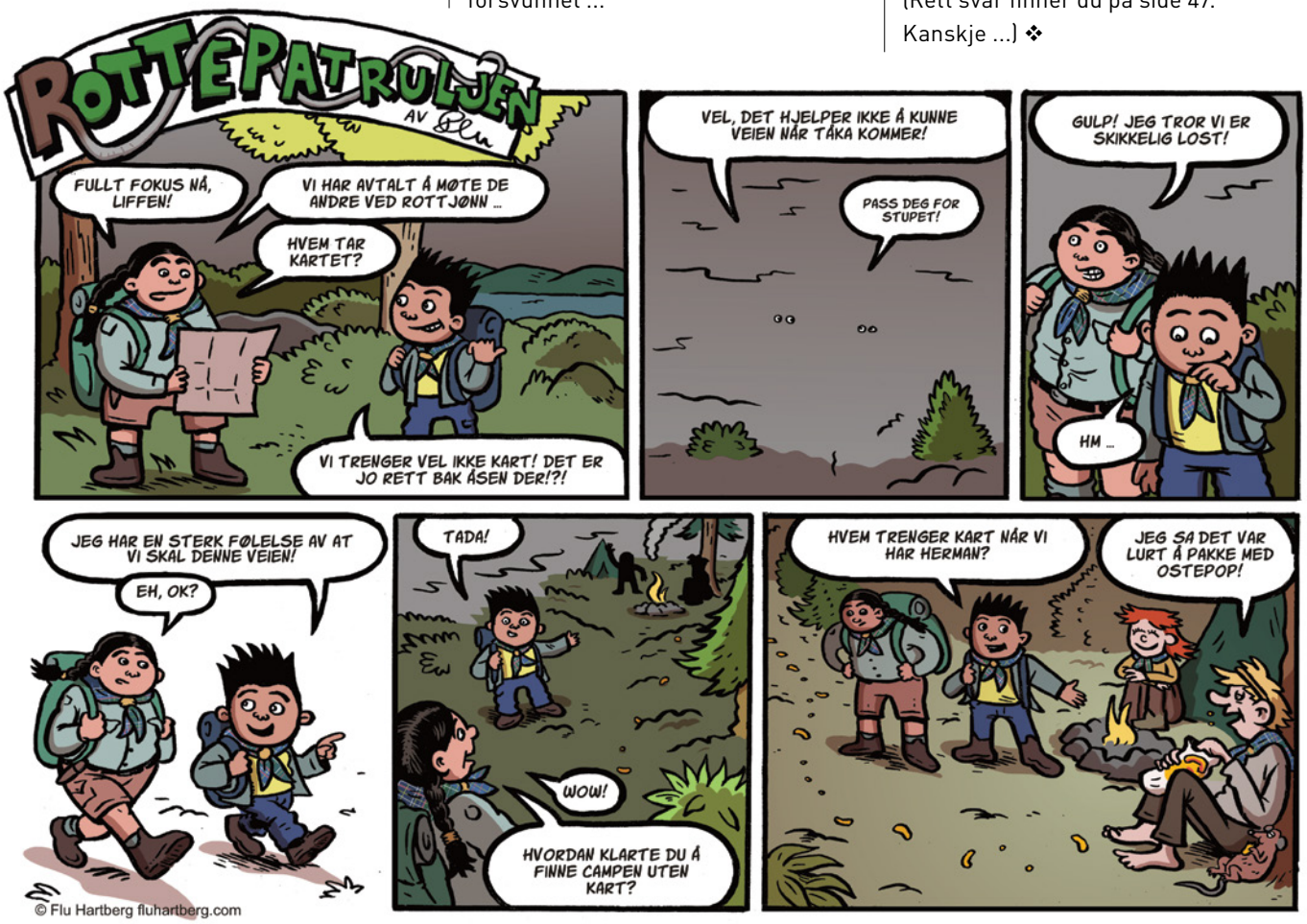
Husk at flaggrov er en lek som går begge veier. De største tjuvraddene vil fort kunne oppdage at alle deres patruljegjenstander mystisk nok er forsvunnet ...

SPEIDERSPRÅKQUIZ

Det er veldig viktig å ha med seg en røykvender på tur, men hva er det for noe?

A) En person som tiltrekker seg røyken fra leirbålet
B) Et redskap for å kontrollere bålrøyk, kan kjøpes hos Speider-sport
C) Vindmølle som lager vind istedenfor å bruke vind

(Rett svar finner du på side 47.
Kanskje ...) ❖

SPEIDERNES LANDSLEIR

TEKST: INGEBORG HOLEMARK I **FOTO (ORDFØRER):** ALEXANDER ROSTAD

De ønsker velkommen til Gjøvik!

ANNE BJERTNÆS, GJØVIKS ORDFØRER:

– Velkommen til Gjøvik! Da det ble bestemt at dere speidere skal komme til byen vår i juli 2025, ble jeg skikkelig glad, og jeg håper og tror at Gjøvik vil bli en god vert for dere. Kommunen vår har lang tradisjon med et aktivt speidermiljø og er som skapt for leirliv. Vi har et fantastisk område oppe på Vind, der dere har utsikt over store deler av den vakre kommunen vår.

Vi er en bykommune med over 31 000 innbyggere. I tillegg til store friluftsområder med mange ulike aktiviteter, har vi også et bysentrum med et mangfold av butikker og restauranter. Vi håper at både speidere og andre besøkende får mulighet til å se litt av vårt mangfold i løpet av leiruka.

JENS NICKELSEN, KRETSLEDER I OPPLAND KRETS AV NSF:

– Snart er det landsleir! Jeg er stolt og begeistret over å se den enorme entusiasmen og innsatsen i speider-Norge.

Tenk deg en uke fylt med nye vennskap og spennende aktiviteter og opplevelser. Landsleiren er en unik mulighet til å oppleve speiderfellesskapet i all sin prakt, og jeg er sikker på at alle drar hjem med minner for livet. Så pakk sekken med godt humør, nysgjerrighet og et åpent sinn!

Tusen takk for den fantastiske innsatsen dere legger ned, alle ledere og frivillige! Uten dere ville ikke leiren vært mulig. Jeg vet dere jobber hardt for å skape en trygg og innholdsrik leir for speidere i alle aldre.

La oss gjøre landsleiren til en uforglemmelig opplevelse! Jeg gleder meg til å se dere alle i sommer.

FREDERIK ROSSOW, LEIRSJEF:

– Jeg gleder meg enormt til å ønske alle velkommen til Gjøvik. Dette blir mer enn bare en leir. Det blir et uforglemmelig eventyr der vi sammen skaper minner for livet – enten det er gjennom spennende haiketurer, leirbål under stjernehimmelen eller møter med andre speidere fra nær og fjern. Sammen med Gjøvik kommune og en gjeng fantastiske frivillige jobber vi for at dette skal bli en leir du aldri glemmer – og kanskje til og med skulle ønske varte litt lenger.

Så pakk sekken, finn frem speiderånden og bli med på eventyret! Jeg kan nesten ikke vente med å se dere alle i juli.

ODD ARNE BRENN, KRETSLEDER INNLANDET KFUK-KFUM-SPEIDERE:

– Velkommen til Innlandet, velkommen til store skogsområder og kulturlandskap. Velkommen til Mjøsregionen.

Landsleiren blir et stort høydepunkt i 2025. Vi speiderne i Innlandet gleder oss til å møte dere i juli og få vist fram noen av de flotte friluftslivsmulighetene vi har her. Prøvehaiken sist sommer viste oss litt av variasjonen i haikerutene dere skal få utfordre dere på under landsleiren. Jeg håper landsleiren gir dere gode speideropplevelser og lyst til å oppleve mer av det Innlandet har å by på både sommer og vinter.

SPEIDERNES LANDSLEIR

TEKST: SIMEN VELDE I **FOTO:** REIDUN HAGIR BILSTAD

Har du et lurt spørsmål om landsleir?

Har du sjekket siden med ofte stilte spørsmål (FAQ) på nettsiden til Speidernes landsleir? Der finner du en liste med de vanligste spørsmålene og svarene på dem. Her er et utvalg.

1. Hvem melder meg på?
En leder i speidergruppa melder på hele gruppa. Når alle er meldt på, kan speidere, rovere, og ledere selv gå inn i medlemssystemet min.speiding for å endre påmeldingen.

2. Hva dekker leirkontingenten?
Leirkontingenten dekker en uke med speiderleir, inkludert program, haik, mat, og merker. Leirkontingenten dekker ikke reise til leir.

3. Kan jeg gå med forbundsskjerfet mitt?
Ja, absolutt! Du kan gå med din egen skjorte og ditt eget skjerf, selv om det er felles landsleir.

4. Kan jeg bytte merker og skjerf med andre på leiren?
Det er lov å bytte merker, skjerf og andre speidereffekter mot tilsvarende ting. Det er ikke lov å bytte noe mot penger.

5. Hvem spiser i stabskantina?
Stab og rovere spiser alle måltider i stabskantina.
Åpningstider:
Frokost: 6.30–10.00
Lunsj: 11.00–14.00
Middag: 15.00–19.00
Egne åpningstider for stabskantina under arbeidsleiren kommer.

Forskjellige måter å være frivillig på
Du kan delta på arbeidsleir enten 23. juni–5. juli eller 12.–19. juli. Under selve leiren, 5.–12. juli, kan du være stab eller maur.

For enda flere lure spørsmål og svar om Speidernes landsleir, skann QR-koden. ❖

SPEIDERNES LANDSLEIR

TEKST: INGEBORG HOLEMARK I **FOTO:** PRIVAT

Hva gleder speiderne seg mest til?

Vi har spurt fem av de mange tusen speiderne som skal til Gjøvik i sommer.

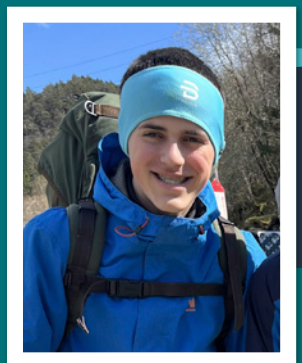
Henriette Frydenbø (16), Laksevåg KFUK-KFUM-speidere:
– Det jeg gleder meg mest til er å bli kjent nye speidere, dra på haik med min egen patrulje for første gang, og ikke minst å oppleve mange nye og spennende ting.

Matias Austvoll Hjelmeland (12), 25. Stavanger KFUK-KFUM-speidere:
– Jeg gleder meg mest til å møte nye folk. I tillegg blir det veldig kjekt å bygge leiren og delta på alle aktivitetene for å samle merker.

Lars Søreide Restad (16), Søreide speidergruppe:
– Det jeg gleder meg mest til på leiren er å møte nye folk og gamle venner. Jeg gleder meg også veldig til alt det sosiale.

Christian Hallesby Evjedal (15), 1. Os KFUK-KFUM-speidere:
– Eg gleder meg til å sove i telt i ei veke og treffe speidarar frå andre kretsar.

Marie Hallesby Evjedal (16), 1. Os KFUK-KFUM-speidere:
– Eg gleder meg mest til å møte gamle venner frå tidlegare leirar og bli kjent med fleire. Eg likar også veldig godt haik og å lage mat på bål.

SPEIDERNES LANDSLEIR

TEKST: ASBJØRN ABRAHAMSEN I **FOTO:** CF SALICATH

Tut og kjør med speidertog

Speiderne fra Rennesøy har en lang reise til landsleiren, men de passer på å være beredt, slik at turen går fort likevel.

Den som reiser på skinner til landsleir, kan få nye venner allerede ombord på toget.

Rennesøy KFUK-KFUM-speidarar er en av mange speidergrupper som skal reise til Speidernes landsleir med tog. To ledere skal ha med seg fire–fem speidere og to lederbarn. De er langt fra de eneste som skal ta tog til leiren, og togselskapene har satt opp ekstra togvogner på flere avreisetidspunkter for å få plass til alle som skal til leiren.

Det som er spesielt med togreisen til Rennesøy-speiderne, er at de skal reise med et helt eget speidertog! Toget er satt opp for å frakte speidere fra Rogaland og Vesterlen kretser til leiren. Dette er resultatet av et samarbeid mellom de to kretsene. Veien fra vestkysten til Gjøvik er lang, men Go Ahead planlegger egen underholdning for de spente speiderne under togreisen, så ingen skal få tid til å kjede seg.

Lederne fra Rennesøy har også planlagt egne aktiviteter for speiderne sine under reisen, som kortspill og øving på knuter, noe som kommer godt med på leiren. Det er også planer om å se film, høre på musikk og bare kose seg.

– Lederbarna ville ha med tegnekoffert. De ønsket seg nye tegnebøker til turen, forteller Camilla Surnevik Kristiansen, leder i Rennesøy KFUK-KFUM-speidarar.

Før leiren skal gruppen ha et leirmøte. Da skal lederne også utfordre speiderne sine til å ta med noe gøy til turen.

– Dette er den første leiren for speiderne våre, og de er veldig spente. De gleder seg til å kunne få snakke med andre speidere om bord på toget og bli kjent før leiren, sier Camilla. ❖

SPEIDERNES LANDSLEIR

TEKST: MATIAS PONTOPPIDAN I **ILLUSTRASJON:** FLU HARTBERG

På vei til leir med reisefres

Reisen til landsleir trenger ikke bare være lang – den kan være en del av moroa! Med reisefresen har du ti utfordringer å velge mellom.

For å klare reisefresen må du fullføre minst seks av de ti utfordringene. Syng en sang, start en lek, hils på en ny speidervenn eller finn din indre skulptør med et kongledyr – valget er ditt!

Det kan være vilt å tenke på at du snart skal på en kjempestor leir! Uansett hvor langt du har kommet i planleggingen, har vi laget en reisefres for alle som skal til leir. Dette er en perfekt måte å komme i speidermodus før eventyret starter.

SMART MED SKJORTE OG SKJERF

Å reise i speiderskjorte handler ikke bare om å vise at du er speider, det er også en perfekt mulighet til å få øye på og bli kjent med nye speidervenner! Når du har på skjorta, er det lettere for andre speidere å kjenne deg igjen og komme bort for å hilse. Skal du innom en flyplass eller togstasjon på veien, er det stor sannsynlighet for å møte noen som skal samme vei. En av oppgavene på reisefresen er å hilse på en ny speidervenn, og med speiderskjorta på blir det mye enklere! Hver nye speidervenn kan gjøre leiren enda morsommere.

Det kan føles litt kleint å gå bort til en ukjent speider og starte en samtale helt ut av det blå. Hva skal du si? Heldigvis er en av utfordringene på reisefresen å leke en lek mens dere venter på bussen eller toget. Det er en genial måte å bryte isen på! Du kan foreslå å leke HI-HA-HO eller en annen speiderlek du liker. Da går det lettere å bli kjent. Start en lek, bli med på en lek eller inviter noen med!

KORT PÅ LANG TUR

En speidertur kan innebære en del venting på bussen, toget eller ved et møtepunkt. Da er det lurt å ha med noe som kan få tiden til å gå litt fortere. En kortstokk er et supert valg, fordi du kan spille alt fra Vri åtter til President med både gamle og nye venner. Hvis du har plass, kan et lite reisespill også være genialt, for eksempel Dobble eller Uno. Begge er raske å spille og lette å lære bort. Å ha med et spill gjør det enklere å samle folk og ha det gøy sammen.

Ryktene sier forresten at å fullføre reisefresen kan gi deg et forsprang på leirfresen … ❖

REISEFRES FOR SPEIDERNES LANDSLEIR 2025

- Pakk din egen sekk.
- Syng sangen Hjulene på bussen, gjerne også med noen nye vers.
- Lag et dikt om reisen til leir og fremfør det for en leder.
- Lek en lek med andre speidere mens dere venter på bussen eller toget.
- Reis i speiderskjorte.
- Plukk søppel som ikke er ditt og kast det i nærmeste søppelbøtte.
- Hils på en ny speidervenn.
- Lag et kongledyr og spør om noen vil klappe det.
- Ha med deg kongledyret helt til leiren.
- Kom deg til landsleir!

Speiderne må ta minst seks av ti utfordringer på vei til leir for å fullføre leirfresen. Kanskje har lederne noen små premier på lur?

Ciao

Hola

Hallo

SPEIDERNES LANDSLEIR

Hi

Salut

TEKST: INGEBORG HOLEMARK I **FOTO:** FLOKI HANSTEEN

Do you speak landsleirsk?

Landsleir 2025 er ikke bare for norske speidere, også mange internasjonale speidere deltar. Leiren er en gyllen mulighet til å bli kjent med speidere fra andre land og lære hvordan speiding foregår hos dem.Tenk å kunne si at du har venner fra hele verden! Når du skal bli kjent med noen fra et annet land, er det helt supert å kunne imponere med noen fraser på deres morsmål. Her kan du lære noen slike til å bli kjent og snakke litt om speiding:

På landsleiren på Gjøvik blir det et herlig mylder av nasjonaliteter og språk!

NORSK	ENGELSK	FRANSK	TYSK	SPANSK	ITALIENSK
Hei	Hi/Hello	Salut	Hallo	Hola	Ciao
Hvordan går det?	How are you?	Tu vas bien?	Wie geht's?	Cómo estás?	Come stai?
Hvor kommer du fra?	Where are you from?	D'où viens-tu?	Wo kommst du her?	De dónde eres?	Di sove sei?
Patruljemedlem / speider	Patrol member / Scout / Guide	Patrouillard / Scout	Pfadfinder (Pfadi)	Scout (gutt) / Guía (jente)	Pattugliotto (gutt) / pattugliotta (jente)
Telt	Tent	Tente	Zelt	Carpa	Tenda
Leir	Camp	Camp	Pfadfinderlager	Campamento	Campo
Leirbål	Campfire	Feu de camp	Lagerfeuer	Fuego de campament	Fuoco di bivacco
Du er søt!	You are cute!	Tu es mignonne (til jente) / Tu es beau (til gutt)	Du bist süss!	Tu eres lindo (gutt) / linda (jente)	Sei carino (gutt) / sei carina (jenter)
Alltid Beredt	Be Prepared	Toujours Prêt (gutter) Toujours Prête (jenter)	Allzeit bereit! Eller Gut pfad!	Siempre listo (gutter) Siempre lista (jenter)	Sii Preparato (gutter) Sii Preparata (jenter)
Fyrstikker	Matches	Allumettes	Streichhölzer	Fósforos/ Cerillas	Cerini / Fiammifer
Tau	Rope	Ficelle	Seil	Soga	Fune/corda

SPEIDERNES LANDSLEIR

TEKST: EMIL BRISKELUND I **FOTO:** GEIR OLSEN

Ting å gjøre på Gjøvik

På Gjøvik vokser det ikke bare blomster i gatene, byen byr også på mange spennende aktiviteter for små og store!

BADEMULIGHETER

Gjøvik ligger idyllisk plassert langs Norges største innsjø, Mjøsa. Dette gir gode muligheter for et forfriskende bad under landsleiren. Ved den populære badeplassen Fredevika finner du et friluftshus med badstue som du og speidervennene dine kan reservere hos Gjøvik og omegn DNT. Der kan du også booke kajakker hvis du er over 18 år og har grunnkurs i havkajakk.

På Gjøvik finner du også det populære friluftsbadet Fastland. Fastland har et 200 meter langt basseng med et 10 meter høyt stupetårn og et eget område for de minste barna som ikke kan svømme. Rundt bassenget er det en stor gressplen med blant annet volleyballbane, lekeplass og griller – et perfekt sted for både aktivitet og avslapping!

HJERNETRIM OG HISTORIE I SKJØNN HARMONI

Midt i Gjøvik sentrum kan du eksperimentere med matematikk, naturvitenskap og teknologi. Vitensenteret Innlandet holder til i et gammelt bygg, og innenfor husets fire vegger kan du sykle langs Mjøsa, teste den spillende trappa, skrike så høyt du kan – og mye mer. Senteret passer for alle lekne og nysgjerrige, uansett alder.

Bare et steinkast unna Vitensenteret finner du den vakre parken Gjøvik gård. Dette er en fredet park med store grøntområder. Gården er i dag et museum, og i hovedhuset kan du få en omvisning hvor du lærer den spennende historien om familien som bodde her. Og du kan alltid svinge deg på gårdens lekeplass.

FORTSATT IKKE HELT OVERBEVIST?

Slapp helt av. Landsleiren har et fullspekket program som lett vil fylle opp timeplanen din. Du vil neppe kjede deg på leir med opplevelser dagen lang. ❖

Blir det sol og varmt under leiruka, frister det nok med et besøk til Fastland, en drøy kilometer fra togstasjonen på Gjøvik.

SPEIDERNES LANDSLEIR

TEKST OG FOTO: REGINE SKOGMO GRØTTE

Hils på dem som lager leir!

Det skal over 1 000 frivillige til for å lage en landsleir. De er fordelt på ulike leiretater, og her er de som leder hver sin etat.

Speidernes landsleir har ni etater, med en etatsleder hver ved roret. Sammen med etatsstøtte og leirledelsen leder de arbeidet med å bygge den største landsleiren i Norge siden 80-tallet. Noen av dem har laget landsleir før, andre gjør det for første gang. Alle brenner de for å lage en god leir og elsker å være frivillig. Men hvorfor har de tatt på seg etatsansvaret?

Ursula, Sanitet:
– Jeg tror verdibaserte opplevelser former både ledere og speidere. Gjennom å dele motivasjon, erfaring og lidenskap for speiderlivet, håper jeg å inspirere andre til å vokse, lære og skape minner som varer livet ut.

Åse Marit, Program:
– Fordi dette er første felles landsleir og jeg ønsker å bidra til en skikkelig bra leir som gir motivasjon og gode opplevelser til alle som deltar! Det er mye bra læring i å ta på seg ansvar og utrolig gøy å jobbe sammen med de flotte frivillige.

Patrick, Haik:
– Fordi jeg tror innsatsen som blir lagt ned betyr mye for mange. En god haik er kjempeviktig, fordi det gir alle patruljene fra hele speidernorge en fantastisk mulighet til å vise alt de kan om å klare seg selv og ta vare på hverandre på tur.

Andreas, Torg:
– Mitt ønske er å bidra til en velorganisert og vellykket leir for alle. Det gir meg muligheten til å bruke erfaringene mine, og det er en spennende utfordring, å kaste seg litt ut i noe man overhodet ikke har peiling på.

Regine, Kommunikasjon:
– Jeg hadde vært speider i seks måneder da jeg opplevde min første landsleir, og det var med på å forme oppfatningen av hva speideren er for meg. Nå vil jeg være med og lage de fantastiske opplevelsene for andre!

Foran fra venstre: Bjørn Erik Hvitmyhr, Andreas Harjo Kjellman, Patrick Gule, Roger Horntvedt og Simen Nybro.
Bak fra venstre: Ursula Småland Goth, Åse Marit Leere Øiestad, Regine Skogmo Grøtte og Karen Marie Engseth.

SPEIDERNES LANDSLEIR

TEKST: SIMEN VELDE I **FOTO:** LARS RØRAAS

Har du hørt om Hotelt?

Hotelt er et overnattingstilbud for leirgjester til en fast døgnpris. Dette inkluderer et rom i et telt med feltseng, vaskefat og vannkanne. Hotelt-gjestene spiser leirmåltidene i stabskantina, og det finnes et oppholdsområde med tilgang til kaffe, te, saft og vafler. Det er St. Georgs Gildene som drifter Hotelt, noe de har lang erfaring med.

Er du leder og er sliten, eller bare trenger fem minutter i fred, kan du komme innom Hotelt for en kopp kaffe og en vaffel. Hotelt er et koselig tilbud både for gjester og for dem som bor i leiren. ❖

Hos Hotelt kan man bo komfortabelt under leiren, eller komme innom for en herlig pust i bakken, bare . (Illustrasjonsfoto).

Travel Bugs

Høsten 2024 ble det sendt ut Travel Bugs til alle kretsene, med en oppfordring om å sende dem ut på reise. En Travel Bug er en geocaching-reisevenn, og målet med landsleirens Travel Bugs er at de skal ende opp på Gjøvik.

Kretsene kan gjerne «kretsifisere» Travel Bugen, for eksempel ved å feste et kretsmerke til den. Hvis dere finner en Travel Bug, ta et bilde og bruk #geocaching og #landsleir på sosiale medier. Kanskje blir geocaching tema for et av vårens speidermøter? I Speiderbasen finner du fordypningsmerket Geocaching for speidere i tropp og for rovere.

Lykke til med jakten – vi håper at Travel Bugen deres finner veien til Gjøvik! ❖

SPEIDERNES LANDSLEIR

TEKST: EMIL BRISKELUND I **FOTO:** PRIVAT

– Håper jeg kan inspirere speiderne

13. januar i år ble Karen Kyllesø historisk. Den 21 år gamle jenta fra Hjelmeland ble verdens yngste til å gå alene til Sydpolen. I sommer kommer hun på Speidernes landsleir, og vi har fått et eksklusivt intervju med den unge eventyreren.

Hvordan fikk du drømmen om å gå til Sydpolen?
– Da jeg var 14 år krysset jeg Grønland sammen med et turfølge. Det var på denne turen jeg innså hva den neste store drømmen var, Sydpolen.

Morsom fakta: Som 14-åring ble Karen tidenes yngste kvinne til å krysse Grønland.

Hvor lang tid brukte du på polarferden?
– Selve ferden tok 54 dager, og i løpet av disse dagene gikk jeg 1 130 kilometer fra startpunktet Hercules Inlet og frem til polpunktet. Jeg har drømt om å gå til Sydpolen i seks år, og de tre siste årene har blitt brukt til intensiv planlegging.

Hva var det vanskeligste og det beste på turen til Sydpolen?
– Den største utfordringen var å være alene over lang tid, og det var ingen som kunne hjelpe meg med å ta valg. Samtidig lærte jeg veldig mye av å være alene. Jeg følte jeg ble mer selvstendig og tryggere på at jeg får til ting.

Du skal selv delta på landsleiren i sommer. Er det noe spesielt du gleder deg til?
– Det blir veldig spennende å treffe så mange barn og unge. Jeg håper at jeg kan inspirere speiderne til å tørre å drømme og til å dra på eventyr.

Slagordet til landsleiren er «På eventyr». Hvilke tips har du til speidere som vil oppleve et skikkelig eventyr?
– Lag deg en god plan og start i det små. Ta steg for steg og tør å satse på drømmene dine!

Har du vært speider?
– Nei, jeg hadde ikke speider der jeg kommer fra. Likevel har jeg mye friluftserfaring, spesielt sammen med familien min. Faren min var veldig ivrig på jakt og fiske, så mye av høsten i barndommen gikk med til det. Moren min er veldig aktiv på ski og hun tok oss med på det hele vinteren.

Vinter eller sommer?
– Det må nok bli vinter. Jeg er veldig glad i å gå på ski og være på vintertur.

Hva betyr friluftslivet og naturen for deg?
– Det betyr veldig mye. Det er både en inspirasjonskilde og et fristed hvor man kan koble av fra dagliglivet. ❖

SPEIDERSPORT

UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

Tilbudet gjelder ut mai 2025.

NY Landsleirskjorten er laget i ren økologisk bomull og er spesiallaget for Speidernes landsleir på Gjøvik.
Ut på eventyr!

299,–

LEIR TILBUD

NY Motivasjonsmerke

15,–

NY 👍 ANBEFALT Transporter er en oppgradert versjon av den klassiske duffelbagen fra Osprey. Stort og kjempefint landsleirmotiv trykket på lokket. Denne rommer 65 liter og gir deg masse plass til å stappe ned enda mer av de greiene du uansett ikke kommer til å bruke.

Spar 20 %

Nå 1320,–

Før 1649,–
Gratis frakt

Hettejakke til Speidernes landsleir.
Full av flotte detaljer!

699,–

NY Superfiiin emaljekopp med landsleir-motiv. Koppen er håndlaget i Polen. Formen på koppen buler litt ut og ligner på en søøøt liten heksegryte.

399,–

NY Landsleirpins

30,–

Landsleirgenser i økologisk bomull. Genser og hettejakke har unisex-passform og leveres i praktisk tøypose.

549,–

NY Beltemerke til samlere på landsleir.

30,–

Se alle landsleirgreier på Speidersport.no/landsleir

Speider: Ronja Vår Henelde Gjendem / Rælingen speidergruppe / Kje: Ymbjørg • Foto: Iver Gjendem / Speider-sport

SPEIDERSPORT
UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

INTERNASJONALE SPEIDEREVENTYR

TEKST: JANNE K. FONGEN I **FOTO:** STELLA AKSNES-PEHRSON

Arrangør: Verdensspeiderorganisasjonen WOSM
Hvor: Gdańsk, Polen
Deltakere: Over 40 000 speidere fra hele verden
Dato: 30. juli–8. august 2027
For hvem: Speidere, rovere og ledere født før 30. juli 2013

Bli med på verdensspeiderleir i Polen!

POLAND 2027
World Scout
26th Jamboree
Scout Mondial

Hvert fjerde år samles speidere fra hele verden til verdens største speidereventyr – World Scout Jamboree. I 2027 skal leiren være i Polen, og påmeldingen skjer allerede til høsten. Gled deg!

Om bare litt over to år samles over 40 000 deltakere i Polen til neste verdensspeiderleir. Å være på jamboree er å spise is med venner fra andre siden av jorda, bytte speidermerker i dokøen og prøve nye aktiviteter. Det er store åpningsshow, karaoke i underleiren på kvelden, leirbål med nabogruppa og langbord i leirgata.

De yngste som kan delta på leiren fyller 13 år seinest 30. juli i år, men det er behov for både ledere og andre frivillige som er over 18 når leiren starter, så dette er aktuelt for mange speidere.

MER ENN Å DELTA PÅ LEIR I 10 DAGER

Jamboree handler om mer enn de 10 dagene på leir. De morsomme opplevelsene starter lenge før avreise. I forkant av leiren blir du satt sammen med en tropp med speidere du ikke kjenner fra før. Det er på troppsturene i Norge at dere virkelig blir kjent, og det er her de gode minnene og vennskapene begynner. Forberedelsene er en stor del av jamboreeventyret – det er kanskje her du finner din nye bestevenn.

3 MÅTER Å DELTA PÅ LEIR PÅ – SOM DELTAKER, IST ELLER LEDER I TROPP!

Du kan delta på jamboree enten som deltaker, som leder i en av jamboreetroppene, eller som IST (internasjonal stab på leir). Møt Emily, Elise og Anja. Alle var med på forrige verdensspeiderleir i Sør-Korea i 2023.

Emily Harr (15) fra 1. Høvik speidergruppe var deltaker i jamboreetropp 7.

– TROPPEN VAR FAMILIEN MIN I TRE UKER

– Jamboree var en utrolig fin opplevelse jeg vil ta med meg hele livet! Jeg møtte folk jeg fortsatt har kontakt med, og som jeg håper at jeg kommer til å ha kontakt med lenge. Troppen min var fantastisk, de var min familie de tre ukene vi var borte. Jeg ønsker alle det jeg fikk oppleve og håper mange vil være med på neste jamboree!

For å være deltaker i Polen må du være født mellom 30. juli 2009 og 30. juli 2013.

Elise Gjestad (22) fra Nes-Årnes speidergruppe (midt i bildet)var IST i Sør-Korea. IST'erne jobber i kulissene for å gå leiren til å gå rundt.

– HAR VIST MEG HVOR STORT SPEIDEREN ER

– Å bli kjent med speidere fra hele verden og jobbe sammen for at en så stor leir skal gå rundt var utrolig gøy og har på en ny måte vist meg hvor stort speideren faktisk er og hvilken rolle speideren har i verden. I tillegg var det veldig gøy å være en del av IST-troppen, der jeg ble kjent med speidere i alle aldre fra hele Norge, som jeg kanskje ikke hadde blitt kjent med ellers.

For å være IST på jamboree i Polen må du være født før 30. juli 2009.

Anja Gustavsen (27) fra 1. Sannidal speidergruppe var leder i tropp 8.

– MYE ANSVAR I ET TRYGT MILJØ

– Det beste med å delta på jamboree er å møte mennesker fra ulike kulturer og få en helt ny forståelse av verden. Man får smake spennende mat, lære nye språk og prøve morsomme leker! Det er også utrolig givende å være leder, med mye ansvar i et trygt miljø. Man kan stille spørsmål og alltid få gode svar – en fantastisk måte å bygge ledererfaring på. Kast deg ut i det!

For å være troppsleder eller troppsassistent for en norsk tropp til Polen bør du ha noen års speiderledererfaring og være eldre enn 18 år ved leirstart.

DEN NORSKE KONTINGENTEN

Alle norske speidere som deltar blir en del av den norske kontingenten. Den norske kontingenten ledes av norske speiderledere, og vi planlegger for å bli en fin gjeng på omtrent 700 deltakere, ISTere og troppsledere fra både Norges speiderforbund og Norges KFUK-KFUM-speiderne.

SØK OM Å BLI MED PÅ EVENTYRET!

Til høsten åpner vi for at speidere, rovere og ledere kan søke om plass i den norske kontingenten. Bli med på verdens største speidereventyr! ❖

Gang Nam Style! Mange av de norske deltakerne var innom dette stedet i Seoul under jamboreen i 2023.

SLÅ FØLGE MED OSS!

- jamboree.no
- wsjnorway (Insta) | World Scout Jamboree – Den norske kontingenten (FB)
- Møt oss på Speidernes landsleir i sommer!

TEKST: SANDER ØIGARDEN I **FOTO:** PRIVAT

Danske Christian spiser det han får og er like blid!

Christian fra byen Stilling like utenfor Skanderborg i Danmark levde på sjampanjebrus og vitaminbjørner da han var på besøk på en norsk speiderbåt.

Navn: Christian Pace Bjerregaard
Alder: 19 år
Speidergruppe: DDS Skanderborg gruppe, DDS står for «Det Danske Spejderkorps»

HVA ER DET BESTE MED Å VÆRE ROVER I DANMARK?

– Danmark er jo ikke et stort land, og det gjør at vi har veldig godt samhold med rovere fra hele landet. I Gudenå Division, som er min krets, har roverlagene mye aktivitet sammen. Vi pleier å arrangere en leir for troppsspeidere, da er vi fort over 100 deltakere. I tillegg skal 35 rovere fra kretsen til Kandersteg speidersenter i Sveits i sommer, det blir kjempegøy!

Personer fra halvøya Jylland kalles jyder. Jylland utgjør cirka ²/₃ av Danmark.

HAR GRUPPA NOEN FASTE TRADISJONER?

– I roverlaget mitt, som heter Jydeklanen, synger vi alltid sangen Spejderbror for å avslutte møtene.

KJENNER DU NOEN NORSKE ROVERE?

– På den danske landsleiren Spejdernes lejr i 2022 møtte jeg trivelige rovere fra Madla speidergruppe, og i 2024 var jeg på Roverway i Norge. Det var der jeg ble kjent med de fleste av mine norske venner. På Roverway møtte jeg folk jeg hadde snakket med på Discord. Det var fint endelig å få treffe dem. Slik møtte jeg også mange andre hyggelige folk. Jeg husker godt at jeg ble invitert ned i sjøspeiderbåten Nilsen. Der satt vi hele natten og snakket. Vi syntes det var veldig morsomt at den eneste maten vi kunne få ombord var loff, sjampanjebrus og vitaminbjørner, men rovere spiser det de får og er like blide!

Som rover får du mange muligheter til å møte andre rovere fra ulike land og kulturer. Det finnes arrangementer for rovere både i Norden, Europa og for hele verden! I sommer er det Rover Moot i Portugal. I 2027 er det verdensspeiderleir i Polen. Er du 18 år eller eldre når leiren begynner, kan du søke om å være IST-er, leder i tropp eller i den norske kontingent-staben. Les mer på s. 40–41.

HVA ER DITT BESTE TURTIPS?

– Jeg har vært speider i syv år og har hatt over 300 overnattinger ute. Av det har jeg lært at en speiderhatt er utrolig praktisk. Den skygger for solen på sommeren og hjelper deg å ikke bli solbrent. I tillegg kan du ha vann i den på haik, hvis du har glemt koppen din.

HAR DU ET VISDOMSORD DU VIL DELE MED OSS?

– Av og til må man tøye grensene sine, det er da man lever livet og får oppleve de gøye tingene.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** PATRICK GULE

Fine speidereventyr med padleårer

I slutten av mai arrangerer Nettverk for friluftsliv et kurs for ledere som vil ta speiderne sine med på kanotur. Bli med, da vel!

Lær å padle trygt og effektivt med speidere på tur med Turlederkurs kano. Du får lære og øve på padleteknikk, turplanlegging, ledelse og sikkerhet på tur. Det gir deg et godt utgangspunkt for å ta med speiderne dine på kanotur på flatt vann.

– Vi er sammen ute på tur gjennom hele kurset, understreker kursleder Erling Husby. Det blir speiderfriluftsliv hvor vi lager god mat sammen, har bra diskusjoner rundt leirbålet, hvis forholdene tidlig på sommeren tillater at vi fyrer, og, ikke minst, har det gøy og koser oss.

PÅ ØYHOPPING I UKJENT FARVANN

Forrige gang ble kurset arrangert på Frænfjorden i Møre og Romsdal. Speiderleder Victoria Stensrud Johnsen fra Oseberg speidergruppe var med:

– Teori inngår også i kurset, men kursfokuset ligger på den praktiske delen, der vi blant annet fikk prøve oss på padleteknikk som kan brukes i flere situasjoner, sier hun. For å få erfaring med turplanlegging tar kurspatruljene med seg veilederne på kanotur.

– I Frænfjorden var vi så heldige at vi kunne drive med øyhopping, forteller Victoria. – Vi padlet fra øy til øy og sov bare én gang på hvert sted! Kurset var altså ikke bare en bra læreopplevelse, men en fantastisk mulighet til å få nye venner, utforske fantastisk natur og utveksle erfaringer. ❖

FOTO: SIGRID ANDERSSON

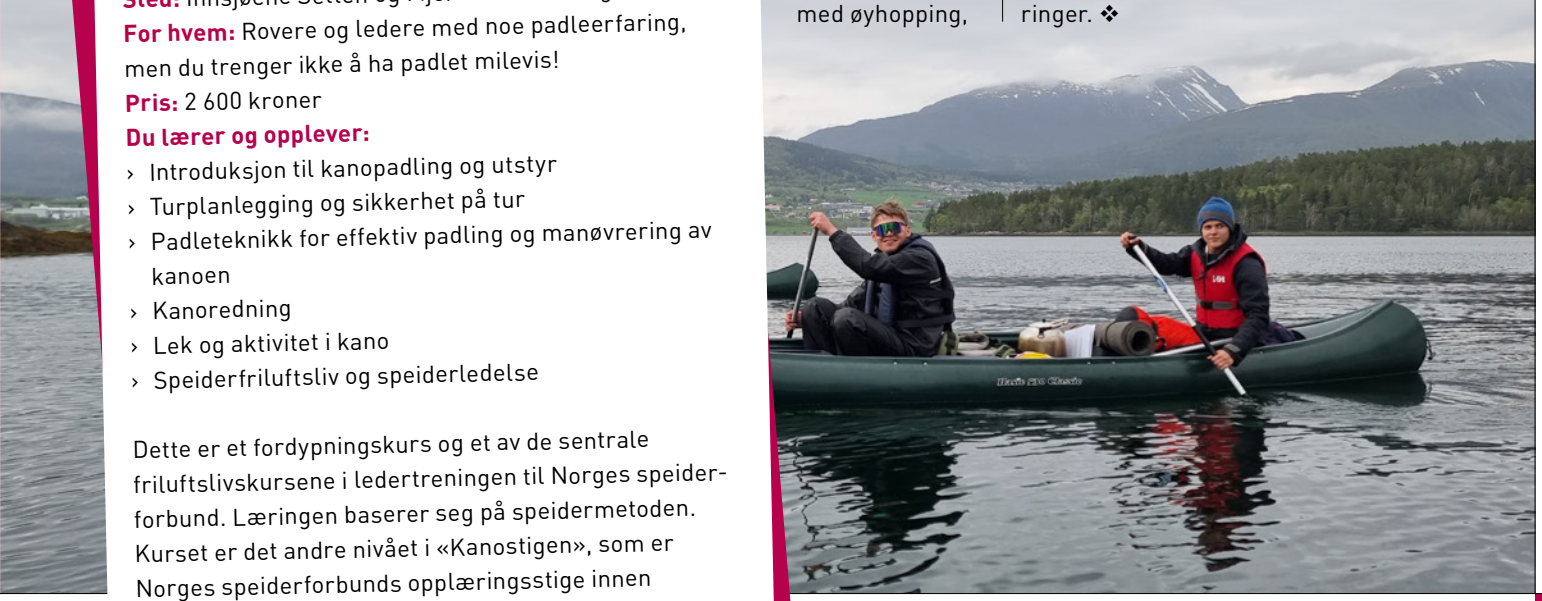
Øyhopping på Frænfjorden for kursdeltakerne.

OM TURLEDERKURS KANO 2025

Dato: 29. mai–1. juni
Sted: Innsjøene Setten og Mjermen i Aurskog-Høland
For hvem: Rovere og ledere med noe padleerfaring, men du trenger ikke å ha padlet milevis!
Pris: 2 600 kroner
Du lærer og opplever:

- Introduksjon til kanopadling og utstyr
- Turplanlegging og sikkerhet på tur
- Padleteknikk for effektiv padling og manøvrering av kanoen
- Kanoredning
- Lek og aktivitet i kano
- Speiderfriluftsliv og speiderledelse

Dette er et fordypningskurs og et av de sentrale friluftslivskursene i ledertreningen til Norges speiderforbund. Læringen baserer seg på speidermetoden. Kurset er det andre nivået i «Kanostigen», som er Norges speiderforbunds opplæringsstige innen kanopadling. Kurset arrangeres av NSFs Nettverk for friluftsliv. Se speiding.no/arrangementer.

TEKST: ADA SOFIE SCHREIBER I **FOTO:** PRIVAT, HELENE HENDEN

En iskald utfordring!

Isbading er forfriskende, iskaldt-t-t-t og en ekstremt morsom utfordring å gjøre sammen som roverlag!

HVA ER ISBADING, EGENTLIG?

Isbading er selvfølgelig å bade ute når det er kaldt, men det mange ikke vet, er at det ikke trenger å være is på vannet for å telle som isbading. Faktisk kan vannet være opptil 10–15 grader og allikevel telles som isbading! Det er derfor ingenting i veien for å isbade i mer vårlige måneder, eller på høsten.

JEG UTFORDRER DEG!

Jeg har hatt som utfordring å bade minst én gang i måneden i hele 2024 – og da blei det også mye isbading! Som rover kan du ta «Utfordringen», som er et personlig mål som må gå over minst fire måneder. Hensikten er å utvikle seg som menneske, men det bidrar også i arbeidet ditt med topputmerkelsen for rovere. Hvis du sliter med å komme på ideer til utfordringen, foreslår jeg å bade hele året!

KJAPT OM SIKKERHET

Når du isbader er det viktig å alltid ha med seg en som kan passe på – det kan for eksempel være resten av roverlaget ditt! Selv om du ikke skal være lenge i vannet, er det vanskelig å forutse akkurat hvordan kroppen din kommer til å reagere på kulden. Å ha noen der som kan hjelpe deg, er derfor viktig. Ellers anbefaler jeg å sjekke QR-koden, med sikkerhetsreglene for vannaktiviteter.

Brrrrrrr ... Jeg badet minst én gang hver måned i hele fjor, og jammen har jeg fortsatt i år!

Gjerne legg ut bilder eller videoer av badeforsøket på Instagram under emneknaggen #speiding, slik at andre speidere kan se det. Noen av disse bildene havner til og med på bildesidene i bladet! Del hvis du vil, da vel!

NOEN TIPS FRA EN AMATØRISBADER

Tips 1: Kle deg godt! Det er kaldt å bade, så ullsokker, lue og votter er digg. Selv så badet jeg i vanlig badetøy, i tillegg til dette, men ullundertøy kan også være lurt.
Tips 2: Husk skift og håndkle til etterpå! Jeg har sjøl glemt det flere ganger, og det anbefales ikke.
Tips 3: Velg et sted med stige, slik at du kan gå rolig ned i vannet, så temperatursjokket ikke blir så stort.
Tips 4: Bad på speiderturer der du kan varme deg ved bålet etterpå. Ellers kan det være digg å ta en varm dusj eller slappe av i badstue – alt er lov, velg det du selv ønsker!

Noen ganger trenger en øks for å hugge et badehull i isen.

En solid kjepp til å skyve fra med når du skal opp av hullet i isen, kan være smart.

Tips 5: Vanligvis isbader du ikke så lenge av gangen – og det anbefales å ikke bade så mye lenger enn maks 2–3 minutter. Ingen av mine isbad varte lenger enn tre minutter.
Tips 6: For hver gang jeg bada blei jeg litt mer vant til det og litt mindre frysen. Ta tida for hvor lenge du greier å bade hver gang, for å se om du orker litt lenger enn forrige gang!

ROVERLAGET SAMLET

Samle roverlaget ditt for en ekte utfordring, og se hvor mange av dere som tør å isbade! Det er utrolig gøy når man får det til, og en skikkelig selvtillitsboost. Også er det jo litt gøy å kunne legge ut bilder av det etterpå, hehe. Lykke til!! ❖

ISBADERMERKET
(motivasjonsmerke)

Husk at det finnes et motivasjonsmerke du kan belønne deg selv eller andre med etter det første isbadet!

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** VIKTOR DAVIKNES

Mål:
K-4, V-4,
10, 11

Lek

Det finnes knapt noen bedre anledning til å ta dette merket i år enn Speidernes landsleir, og det gjør leiren morsommere for alle som får være med og leke.

Hauk og due, boksen går, lille Willy, mimeleken, ballong-har'n, stiv heks, haien kommer, skotter og vikinger, blindebukk, knutemor, tautrekking, rødt og grønt lys, kongen befaler, stafetter, stolleken, tampen brenner, trebeinsløp … Det finnes så mye forskjellig dere kan leke, enten en er stor eller liten. Yngre speidere synes det er ekstra stas å få bli med på en lek som roverne leder.

SLIK TAR DERE MERKET:

1. Led en lek med minst 50 speidere.
2. Lag din egen lekebok med minst 30 ulike leker du har prøvd ut.
3. Bli kjent med speidere fra andre land gjennom lek.
4. Lær bort en speiderferdighet og bruk lek som metode.

Å leke er en super måte å bli kjent med speidere fra andre land på. Prøv det ut på leir i sommer: Kan dere leke en lek sammen selv om dere ikke forstår hverandres språk så godt? Vær nysgjerrige, så kanskje dere kan lære en gøyal lek som speidere eller rovere fra et annet land leker.
Sjekk gjerne ut forslagene til leker på side 13. ❖

HVA VIL DET SI Å BRUKE LEK SOM METODE I SPEIDEREN?

Lek er aktivitet med mening for speidere i alle aldre! Det er morsomt og utvikler ferdighetene, fantasien, sansene våre, konsentrasjonsevnen og samarbeidsevnen.

Gjennom leken gir vi mulighet for egenaktivitet, kroppskontakt og trening i å tåle medgang og motgang. Leken utvikler også rettferdighetssansen din og evnen til å forstå og følge regler. Å leke er en prøve på livet og en mulighet til å lære seg selv å kjenne.

Kilde: Speidermetoden. Fra speiding.no.

SPEIDERSJEFENS HJØRNE

TEKST: PEER-JOHAN ØDEGAARD | **FOTO:** LARS RØRAAS

Fred og forståelse

FNs bærekraftsmål nr. 17 handler om at hele verden må samarbeide for å nå målene som er satt for 2030. Skal vi lykkes med å utrydde fattigdom og sikre alle mennesker i verden inkluderende, rettferdig og god utdannelse, så sier det seg selv at samarbeid må til. Målene ble utviklet i en tid da det var fred i Europa, det var hundre år siden en stor pandemi og Fredsprisen kunne tildeles en sittende amerikansk president. Mye har endret seg.

Vi føler oss små og ubetydelige i det store bildet. Men FN sier i forhold til mål 17 at en av de beste måtene å virkelig gjøre en forskjell på er å bli en aktiv medborger. Og det er her speidingen kommer inn. Når vi sier at vi jobber for fred og forståelse mellom mennesker, så er jo ikke dette på geopolitisk eller statsledernivå.

Vårt engasjement, våre verdier og holdninger i hverdagen her hjemme er viktige langsiktige bidrag til en bedre verden.

Gjennom felles opplevelser både nasjonalt og internasjonalt bygger vi sterke fellesskap, og vi er med på å påvirke neste generasjons fredsskapere. Jeg vil sitere svenske Julius Kramer som er nestleder i WOSMs verdenskomité: «We need more campfires and ceasefires.» Vi trenger flere leirbål og våpenhviler. I sommer får vi god anledning til å sitte rundt et leirbål og prate med speidere både fra et annet forbund og fra andre land. Det løser ikke umiddelbart alle verdens problemer, men ved å utvise forståelse for hverandres situasjoner, utfordringer og politiske meninger er vi med på å legge et grunnlag for en bedre verden.

God leirbålsommer!

Speiderhilsen fra speidersjef Peer-Johan

Løsninger på Hodebry på side 16:

- Hvaler har neseborene sine på ryggen. **Sant** – de kalles også blåsehull.
- Unge marihøner har bare noen få prikker på ryggen, de gamle har mange. **Usan**t – antall prikker har ingen ting med alder å gjøre.
- Haren spiser sin egen bæsj. **Sant** – for å utnytte næringen i maten spiser haren bæsjen sin. Det er litt det samme som skjer når maten går gjennom fire mager hos kua.
- Kjempeblekkspruten har de største øynene av alle dyr på planeten. De er store som tallerkener! **Sant** – øynene kan bli like store som digre middagstallerkener.
- Kamelen lagrer vann i puklene sine. Da blir den ikke tørst når den er i ørkenen. **Usant** – kamelen lagrer fett i puklene, ikke vann. Den klarer seg lenge uten vann likevel.
- Kua drikker over 100 liter vann i døgnet og kan svelge så mye som 25 liter vann på ett minutt. **Sant** – kua drikker mye og veldig fort.
- Pinnsvinet er veldig glad i melk. **Usant** – pinnsvinet tåler ikke melk, så gi det vann i stedet.
- Geparden er verdens raskeste dyr og kan løpe 500 km på fem–seks timer. **Sant og usant** – geparden er verdens raskeste dyr, men det kan løpe lynfort bare en kort strekning av gangen, omtrent 200–300 meter.
- Øyenstikkeren kan stikke i øynene dine. **Usant** – øyenstikkeren stikker ikke ut verken øyne eller noe annet. Den er helt ufarlig.
- Pingviner bygger rede av småstein. **Sant** – redet trenger ikke være så mykt, men pingvinegg kan ikke ligge rett på snøen. Siden det ikke finnes gress og blader i Antarktis, må pingvinene der finne på noe annet.

Løsning på grubleoppgaven:
KAN DU
KJØPE
OSTE
POP

Løsning på speiderspråkquiz på side 26:
Svaralternativ B er riktig. En røykvender er et redskap som kontrollerer hvilken vei røyken fra et bål kommer. Det er viktig å vite om røykvenderen din har over- eller underkabel. Dessverre kommer røykvenderne ikke inn på lager hos Speider-sport før april neste år, fordi den siste leveransen kom med feilproduserte underkabler. Men du kan jo spørre nabogruppa på landsleiren om de har en til låns ...

TEKST: ALEXANDER VESTRUM I **FOTO:** THEO TANDRUP

Nord og opp

Da Markus Fagerholt ble leder for NSFs aller nordligste krets, bestemte han seg for å jobbe for at speidingen i nord skulle vokse. Det har han klart.

26-åringen vokste opp i Sandefjord og var speider der helt til studier brakte han nordover til Tromsø. Han har også mye slekt i området.

Når du leser dette intervjuet, har Markus akkurat kommet hjem fra ferie i Mexico. Han er glad i å reise, enten det er til vanns, på landjorda eller i lufta. Drømmejobben er å få jobbe med planlegging av den mulige framtidige Nord-Norgebanen.
– Jeg har jo alltid hatt sans for alle typer transport, sier han.

Markus ble gruppeleder i Tromsøya speidergruppe i 2019. Det var på et tidspunkt der han beskriver aktiviteten i den lokale kretsen som liten. Året etter ble han valgt inn i styret i Nord-Troms krets. Allerede da kom drømmen om å få startet opp igjen speideren på et sted som Hammerfest.

FIKK ET MÅL

Spol fram to år, og Markus er blitt valgt til kretsleder.
– Da gjorde jeg det til mitt personlige mål å få opp tallet på speidergrupper. Og hvis ikke jeg klarte å få i gang det i løpet av perioden min som kretsleder, så kunne jeg ikke se en bærekraftig løsning for Nord-Troms krets. Da kunne kretsen like gjerne slås sammen med Hålogaland krets, sier Markus.
– Så det ble jo et mål jeg fikk. Da satte jeg i gang.

Hammerfest i Finnmark ble første prosjekt, siden stedet var det siste som hadde hatt en speidergruppe. Markus prøvde å få tak i interesserte via Facebook. Han sjekket til og med gamle avisartikler hos Nasjonalbiblioteket for å finne folk å spørre. Det ballet på seg, med en lokal ledertrener som fortsatt var medlem, et intervju med lokalavisa og flere som etter hvert kunne tenke seg å bli ledere.

SISTE PUSLEBRIKKE

Da det var fire aktuelle ledere lokalt, bestemte Markus seg for å holde et oppstartsmøte. Han føler selv at han var den siste brikken i et puslespill som falt på plass.
– For det var tre–fire stykker som, uavhengig av hverandre, ikke helt hadde klart å ta tak i dette. Det var en god følelse å få det til.

Etter planlegging høsten 2023, startet gruppa opp for fullt i januar 2024. Nå har Hammerfest både flokk og tropp. Bortsett fra KFUK-KFUM-gruppa på Svalbard er Hammerfest verdens nordligste speidergruppe.

STARTET LOKALT OGSÅ

Midt i alt dette fikk Markus jobb som arealplanlegger i Skjervøy kommune i 2023 og bosatte seg der. Stedet ligger helt nord i Troms. Det er nesten fire timer med bil – eller over tre timer med båt – fra Tromsø. Altså litt for langt for pendling til og fra speidermøter. Og Skjervøy hadde ingen speidergruppe.
– Og da var det sånn at jeg også hadde lyst til å drive med speiding, og gi barn den samme gleden som jeg fikk da jeg selv var i flokk og tropp.

Derfor ble det en ny runde med blant annet Facebook-innlegg og kampanje på frivillig.no, og flere meldte seg.
– Så nå driver vi speidergruppe her. Og jeg har noe å gjøre hver mandag, forteller Markus.

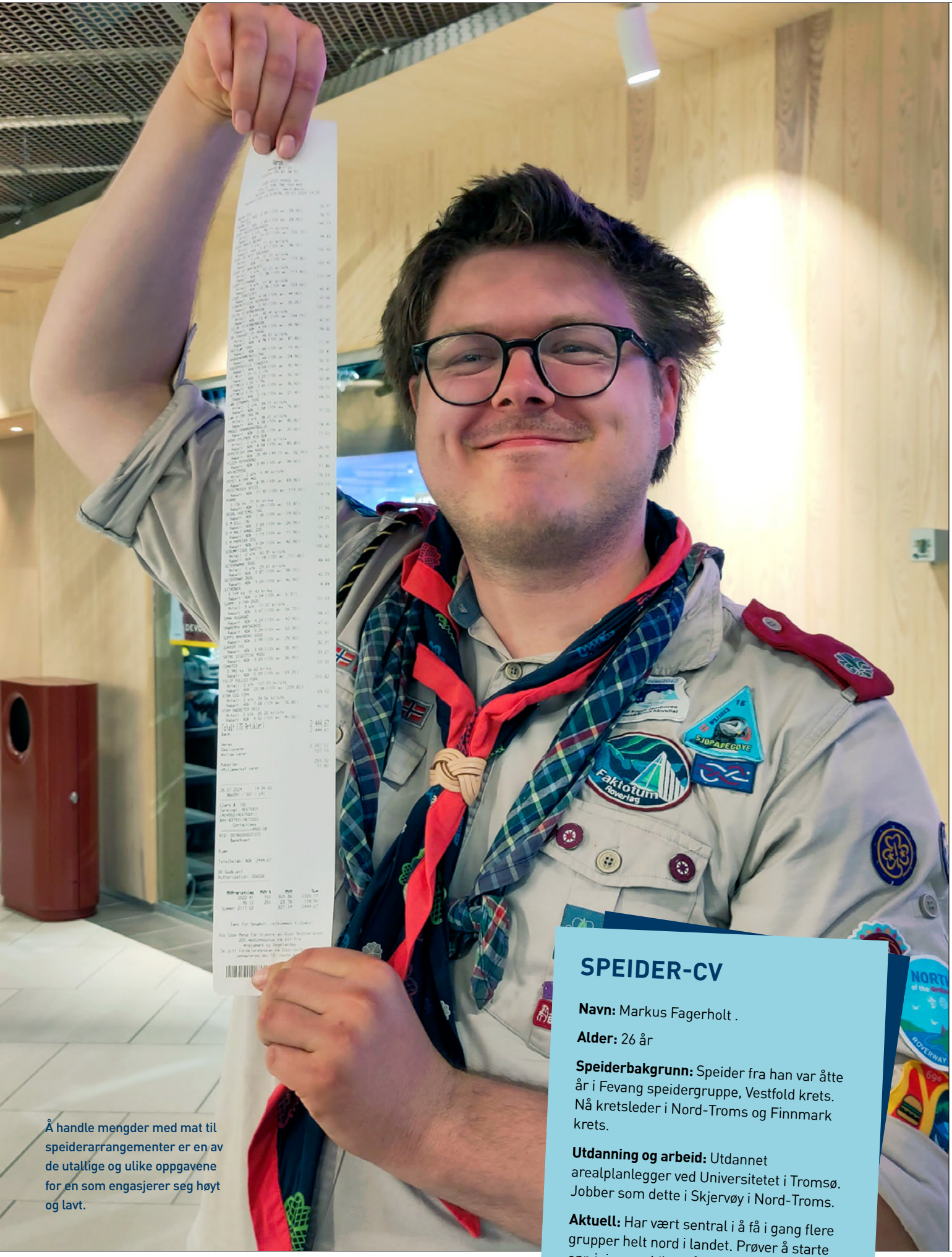
Også Bardufoss har nå fått speidergruppe. Markus takker spesielt vekstkonsulent Runar Sørensen ved forbundskontoret for samarbeidet som ga kommunen i indre Troms slik aktivitet.

TRE NYE GRUPPER

Under Markus' ledelse har kretsen dermed fått tre nye grupper. Nord-Troms krets har gått over til å være Nord-Troms og Finnmarks krets, og med det har speiderne i Kirkenes kommet inn – etter å ha vært i Hålogaland krets. Gruppa Vannareid i Karlsøy kommune i Troms var det dessverre ikke mulig å få i aktivitet igjen, men deres utstyr er fordelt på de andre i kretsen.

På Finnsnes i Senja kommune er det en såkalt sovende speidergruppe. Neste prosjekt for Markus og Runar på forbundskontoret blir å forsøke å få i gang aktiviteten der igjen. 6. mai har de invitert interesserte til en samling.

Blir gruppa en realitet, blir det virkelig omfattende for kretsstyret å besøke alle grupper. Raskeste vei med bil mellom Finnsnes og Kirkenes er den drøyt elleve timer og 80 mil lange turen via Finland. Til sammenligning: Legger du ut på en tilsvarende tur nordover fra Oslo, ender du omtrent i Mo i Rana, rett ved polarsirkelen. ❖

Å handle mengder med mat til speiderarrangementer er en av de utallige og ulike oppgavene for en som engasjerer seg høyt og lavt.

SPEIDER-CV

Navn: Markus Fagerholt .

Alder: 26 år

Speiderbakgrunn: Speider fra han var åtte år i Fevang speidergruppe, Vestfold krets. Nå kretsleder i Nord-Troms og Finnmark krets.

Utdanning og arbeid: Utdannet arealplanlegger ved Universitetet i Tromsø. Jobber som dette i Skjervøy i Nord-Troms.

Aktuell: Har vært sentral i å få i gang flere grupper helt nord i landet. Prøver å starte opp igjen speiding på Finnsnes nå i mai.

#speiding

Snøen smelter, mange steder er den borte for lengst. Her er glimt fra vinterens speideraktivitet i øst og vest og til og med nesten så langt sør en kan komme på kloden vår!
Bildene har speidere over hele landet delt på Instagram med emneknaggen #speiding.
Del du også, da!

@1.sandnes_speidergruppe

@1.slattum

@tonsberg.speidergruppe

@marianne_brattas

@1.sannidalspeidergruppe

@tomterspeidergruppe

@mjolnerspeider

@Troppen.ssg

@1.sandnes_speidergruppe

@speidergruppa

@speidergruppa

@longship_speider_ulleval

@1.sandnes_speidergruppe

@1.sannidalspeidergruppe

@skedsmospeider

@3.eidsvoll_speidergruppe

@hustadvikaeide

@bonesspeider

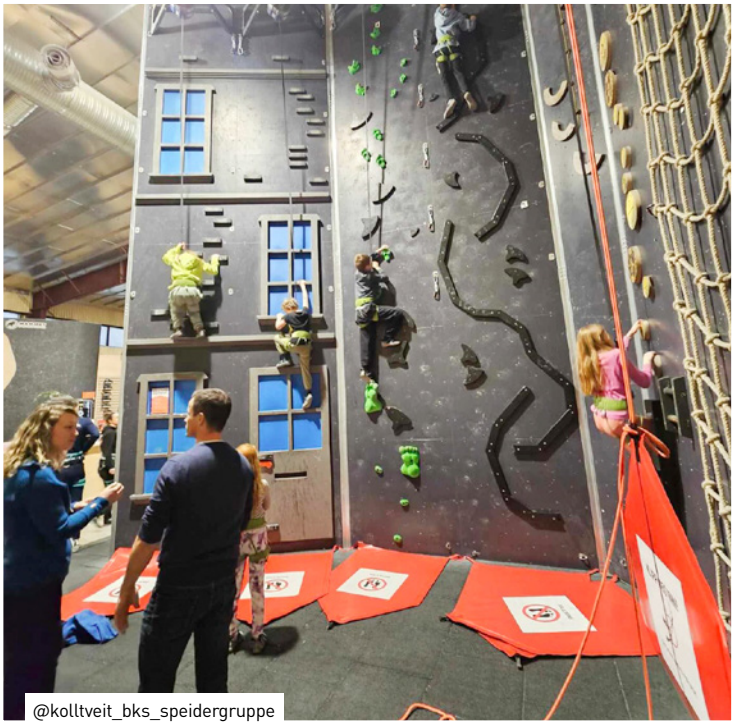

@skedsmospeider

@nadderudspeidergruppe

@longship_speider_ulleval

@gjerpen_msk

@ gjerpen_msk

@kolltveit_bks_speidergruppe

@Havbraatt

@jevnakerspeidergruppe

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** REIDUN HAGIR BILSTAD OG ØYVIND PEDERSEN

Er du en merkebevisst leder?

Du kan faktisk utvikle deg som leder gjennom å ta ledermerker. Å jobbe med emnemerkene har flere fordeler enn du kanskje ser for deg.

Hensikten med merkene for ledere er den samme som med merker for speidere: Å øke kunnskapen og forbedre ferdighetene dine på forskjellige områder. Ledermerkene er dermed også et hjelpemiddel i lederhverdagen din.

Noen av dem kaller vi emnemerker. Hva går et emnemerke ut på? Her er et eksempel. For å ta emnemerket «Bål» skal du gjøre dette:

1. Holde et møte for en enhet med bål og bålsikkerhet som tema, eller hjelpe førerpatruljen med forberedelser til at patruljene skal gjennomføre bålmerket.
2. Gjennomføre en tur i enheten der speiderne kan prøve ut forskjellige typer bål, f.eks. stjernebål til mat og pagode til leirbål. Bålet skal lages og slokkes på en forsvarlig måte.

Merkebeskrivelsen i Speiderbasen inneholder gode tips til hvordan du kan jobbe for å ta merket. Lenker til blant annet nyttig fagstoff hører også med. Hittil er det utviklet ni ulike emnemerker om alt fra bålferdigheter til inkludering.

Ingeborg Kolstad, leder for Komite speiding: – Emnemerkene passer for alle, men best for nye lederne som ikke har tatt trinnkurs, eller ledere som har vært med en stund, men som trenger oppfriskning av kunnskap og ferdigheter.

FLEST MERKER FOR LEDERE I ENHET

Så langt er det flest emnemerker for ledere i enhet, det vil si for dem som har speidere mellom seks og 16 år. Og hvis du motiveres av merker, bra samarbeid og gode diskusjoner, er emnemerkene supre!

LEDERTRENING I NORD

Ledertrener Karin Ljunggren fra Salten og Helgeland krets forteller hvordan kretsen har begynt å tenke annerledes når det gjelder å lose lederne gjennom ulike deler av ledertreningen:

– Tidlig sist høst hadde vi en haikehelg i kretsen. Vi sendte speiderne ut på haik og lagde en lederdag for kretsens ledere. De fikk en digital forhåndsoppgave: Å gjennomføre

Emnemerkene kan styrke lederkompetansen din. Bildet er fra fjorårets korpsleir på Lista.

e-læringen «Trygge møter» på Motimate-plattformen.

– På lederdagen konsentrerte vi oss om emnemerket «Trygt miljø». Vi hadde ringløype, trerettes middag, leirbål og konsert. Responsen fra lederne var «Dette må vi gjøre igjen!» De mente at det var bra faglig innhold, gode diskusjoner og mye nyttig erfaringsdeling.
Deltakernes forslag til neste gang var å fortsette å lære om de usynlige tingene som er der, men som vi kanskje ikke tenker over, som at det er viktig å bygge et fellesskap blant lederne i kretsen.

Også på JOTA-JOTI i oktober og kretstinghelga satte kretsen av noe tid til å la lederne jobbe med emnemerker. De som ikke kunne komme på JOTA-JOTI, hadde mulighet til å delta digitalt. Det blir flere slike merkeøkter for kretsens ledere framover, også på turer.

GITTES ERFARINGER

Gitte Hansen er troppsleder i 1. Bodø speidergruppe og har tatt flere av emnemerkene:

Hvilken speiderbakgrunn har du?
– Jeg var speidermamma i nesten 20 år før jeg for cirka et år siden gikk inn i speideren som troppsleder.

Hvilke emnemerker har du tatt?
– For å bli bedre kjent med den organisasjonen jeg har fulgt med på fra «utsiden» som speidermamma startet jeg med å ta emnemerkene «Trygt miljø», «Organisasjon» og «Gruppetinget».

Hvordan synes du det fungerte?
– Vi har jobbet med merkene i felleskap. Noen på leder- og rovermøter i gruppa, og noen på lederdager sammen med andre ledere fra andre grupper i kretsen. Det fungerte veldig bra.

Hvilket utbytte hadde du av det?
– Det å kunne diskutere flere sammen, og få frem forskjellige erfaringer, meninger og forskjellige tolkninger, tanker og refleksjoner synes jeg har tilføyd mye. Jeg tror at det har gjort det både morsommere og mer interessant å jobbe i fellesskap.

Har du planer om å ta flere merker?
– Ja, absolutt! Man kan lære mye i prosessen. For øyeblikket jobber jeg bl.a. med «Utfordringen – leder» og «verdigrunnlaget»

Hvem mener du at merkene passer best for?
– Alle! Gjerne i fellesskap med flere ledere. Man lærer, blir bedre kjent med både seg selv og andre. Og selvfølgelig synes jeg at det er moro å ta merker.

Har du et tips til andre som lurer på om de skal ta emnemerker?
– Gå gjerne flere sammen om å ta dem. Hvis kretsen har et arrangement, er det en ypperlig anledning for ledere til å samles og jobbe med et merke. ❖

LEDERTRENERENS REFLEKSJONER

Karin Ljunggren har gjort seg tanker om ledertreningen i kretsen og effekten av den:

- Vi må se de små gruppene også, de som har bare én, maks tre ledere.
- Vi deler lederne inn i patruljer på slike ledersamlinger. Lederne blir tryggere på hverandre og diskusjonene går lettere.
- Både nye og «gamle» ledere får bidra med refleksjoner som gir gode diskusjoner og faglig påfyll. Noe kunnskap som har gått i glemmeboken kommer frem, og man forstår bedre hvorfor vi gjør som vi gjør.
- De nye lederne – de som kom inn i speideren først som foreldre – får mer med seg om hvorfor, det vil si speiderideologien.
- Vi oppfordrer alle ledere til å ta trinnkurs i tillegg. Lederdager i kretsen, der vi jobber med emnemerker, styrker lederne videre på kursveien.

TEKST: KIRVIL KAASA

Vis kuvett på tur og haik

På tur og haik om sommeren er det ikke først og fremst ville dyr vi kan treffe på, men fredelige husdyr på beite. Da er det lurt å kjenne kuvettreglene.

Det er mer enn nok plass til både mennesker og kyr i naturen. Beitende husdyr i et område er ingen grunn til å la være å bruke naturen der. Men for å unngå konflikter og ulykker bør vi vite hvordan vi skal oppføre oss. Allemannsretten gir oss suverene muligheter til å ferdes i naturen, men det følger også et ansvar med. Når du benytter deg av allemannsretten, skal du opptre hensynsfullt og varsomt.

MANGE KYR PÅ BEITE

Rundt 250 000 kalver, kviger og kyr er på sommerbeite i utmarka i Norge. De er med på å holde kulturlandskapet vedlike, og de bidrar til et åpent terreng hvor det er fint for oss å gå på tur.

Selv om disse digre dyra er fredelige, kan det oppstå situasjoner der kyr oppfatter at kalvene deres er truet. Som andre mødre er kua også opptatt av å beskytte kalven sin hvis hun opplever at noe eller noen truer den. Det kan skje hvis vi kommer for nærme, går mellom ku og kalv, eller har med hund. For å unngå slike situasjoner bør du være beredt på hva du skal gjøre og ikke, og vite hvordan du tar hensyn til kyra. Da får både vi og dyra en hyggeligere og tryggere opplevelse!

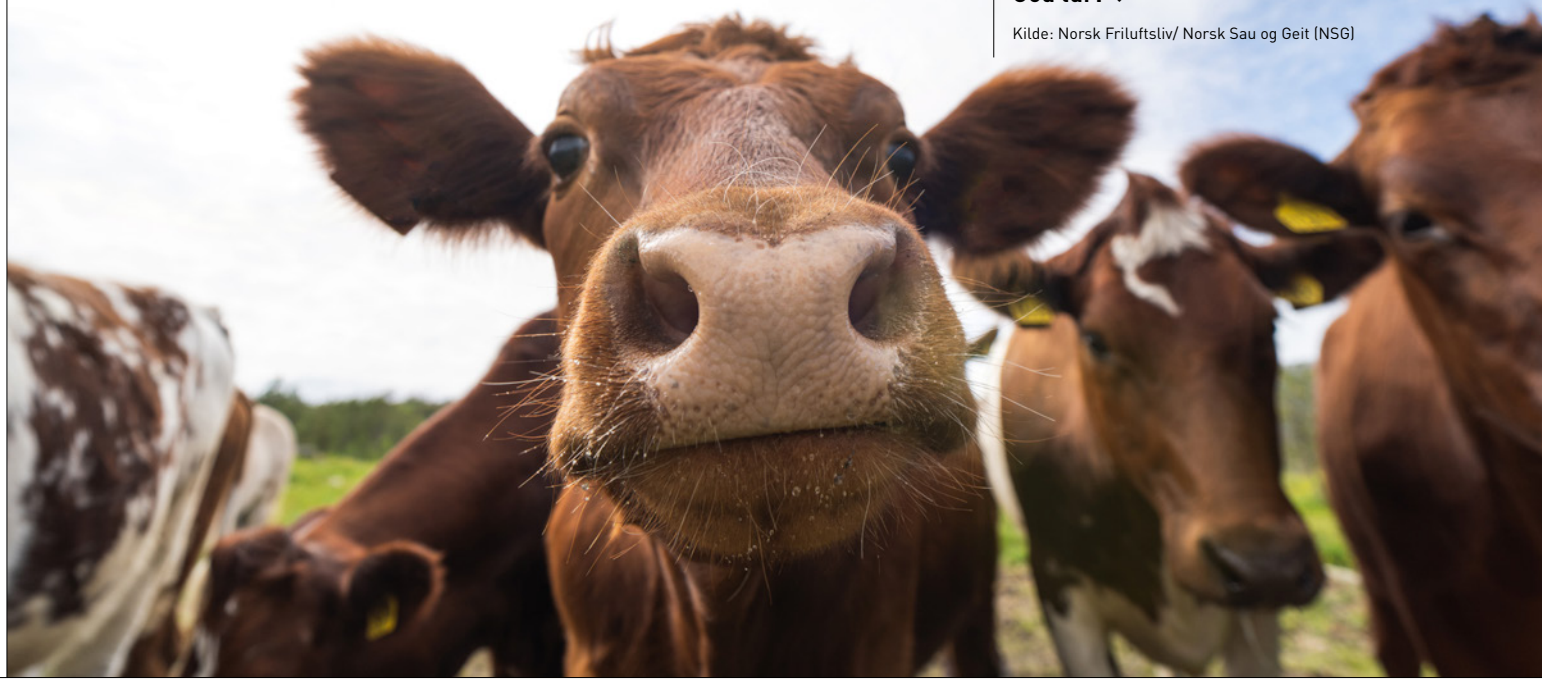
Sauer og geiter på sommerbeite har det aller best når vi tar hensyn til dem, så kuvettreglene gjelder for møter med disse dyra også.

KUVETTREGLENE

1. Hold avstand til dyra og gå utenom flokken.
2. Ikke gå mellom dyra. Kyr kan bli pågående og skape uønskede situasjoner.
3. Ikke gå bort til kalven. Kua kan gå til angrep for å beskytte den.
4. Hunder bør ikke tas med til beitende dyr. Husk båndtvang 1. april til 20. august.
5. Kyr er nysgjerrige. Blir kuflokken pågående, legg ned det du har i hendene og trekk deg unna. Du kan hente igjen utstyret etter at kyrne har gått.
6. Hvis du åpner ei grind, lukk den igjen også! Åpne grinder gjør at dyra kommer inn på områder der de ikke skal være, noe som kan være farlig for dem og andre.

God tur! ❖

Kilde: Norsk Friluftsliv/ Norsk Sau og Geit (NSG)

HEDER OG ÆRE

Vi presenterer speidere, speiderledere og andre som er blitt gjort ekstra stas på for speiderinnsatsen sin.

VARDEN

› Endre Helland
› Martin Fjeldstad Olaisen

SPEIDERNES HEDER

› Roger Pettersen, tildelt av Flekkerøy BK sjøspeidergruppe

FLAMMEN

Tildeles aktive rovere og unge ledere som har vist et brennende engasjement og stor innsats for speidersaken.

› Magnus Skulstad, tildelt av Vestfold krets
› Isak Ravnevand, tildelt av 7. Kristiansand sjøspeidergruppe
› Mikal Solberg, tildelt av Hålogaland krets
› Christopher Knudtzon Fonn, tildelt av 1. Storåsen speidergruppe
› Marie Berget, tildelt av Østre Østfold krets
› Simen Nordli Thygesen, tildelt av Østre Østfold krets

ÆRESKNIV

Tildeles aktive medlemmer som har vist mot og utholdenhet i spesielle situasjoner eller ledere i alle enheter som har gjort en spesiell innsats på sitt plan. Du må ha vært NSF-medlem i minst fem år.

› Geir Skuland, tildelt av 7. Kristiansand sjøspeidergruppe
› Arild Storaker, tildelt av 7. Kristiansand sjøspeidergruppe
› Kristian Ravnevand, tildelt av 7. Kristiansand sjøspeidergruppe
› Jon Harald Bergland, tildelt av 7. Kristiansand sjøspeidergruppe
› Alf Ståle Egelandsdal, tildelt av Egersund FA speidergruppe
› Marianne Skulstad, tildelt av Bønes speidergruppe
› Øistein Stemme, tildelt av Bønes speidergruppe
› Johan Sverre Rivertz, tildelt av Bønes speidergruppe
› Martin Qvindesland Grønnevet, tildelt av Bønes speidergruppe
› Jorunn Bøgelund, tildelt av Vesterlen krets
› Bjørnar Nilsen, tildelt av Flekkerøy BK sjøspeidergruppe
› Tommy Liane, tildelt av Flekkerøy BK sjøspeidergruppe
› Åsne Johanne Karlsen, tildelt av Kattem speidergruppe
› Monica Jacobsen Beiermann, tildelt av Salten og Helgeland krets
› Jim Skare, tildelt av Rakkestad speidergruppe
› Bjørn Sandvik, tildelt av Hedmark krets
› Stefan Mathiassen, tildelt av Hedmark krets
› Lars Østby-Deglum, tildelt av Hedmark krets
› Arild Brynhildsvold, tildelt av Hedmark krets
› Arild Feragen, tildelt av Hedmark krets
› Hilde Frostvoll, tildelt av Hedmark krets

HEDERSTEGN

› Anette Solsvik Tefre, tildelt av Tomter speidergruppe
› Inger Elise Engelstad, tildelt av Sørlandet krets
› Jan Martinsen, tildelt av Sørlandet krets
› Geir Arnt Harbak, tildelt av Sørlandet krets
› Christian Solsvik Tefre, tildelt av Østre Østfold krets
› Bjørg Eva Brandsrup, tildelt av Østre Østfold krets
› May Irene Løseth, tildelt av Hedmark krets

MEDLEMSINFORMASJON

Her er en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap i Norges speiderforbund.

SOM MEDLEM FÅR DU

› Mange flotte opplevelser på møter, turer, leirer og andre arrangementer
› Unik praktisk kunnskap
› Mange nye venner
› Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
› Medlemsbladet SPEIDEREN fire ganger i året
› Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderskuta Havbraatt
› Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund, også utenfor Norge.

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengige av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på støtten avhenger av hvor mange betalende medlemmer Norges speiderforbund har. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelser. Sjekk at du betaler til riktig konto-nummer, og bruk riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et sekssifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen og er registrert i medlemssystemet Min speiding. Oppgi nummeret ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Skal du melde deg ut av speideren, si fra til din lokale leder og/eller send en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

FOR MANGE BLADER I POSTEN?

Er dere flere speidere i familien, kan det være nok å motta ett eksemplar av SPEIDEREN. Dere kan ordne dette i medlemssystemet Min speiding, eller gi beskjed til forbundskontoret.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk. Se **speidersport.no.** Her finner du alt av speiderklær og utstyr.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er speiding.no. På siden **blispeider.no** finner du nyttig informasjon om hva speiding er og hvor nærmeste speidergruppe befinner seg. Følg oss gjerne også på Facebook og på Instagram (#speiding). Mange grupper har også egne nettsider, eller en Facebook-side/-gruppe. Spør en leder i speidergruppa!

NORGES SPEIDERFORBUND

St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
speiding.no

ANBEFALT Vis andre at du er speider med den skikkelig fine speidercapsen vår!

299,–

★★★★★

«Utrolig bra kvalitet på capsen.» Therese

★★★★★

«Tynt og behagelig skjerf. Kult at de to sidene er forskjellige.» Signe

★★★★★

«Rullet det sammen med det vanlige skjerfet til den unge» Kai Stian

Regnbueskjerfet minner oss om mangfold og at alle er unike. Skjerfet kan bæres av alle, enten alene eller i kombinasjon med det offisielle speiderskjerfet.

199,–

SPEIDERSPORT

UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

TUFTE

Speider: Ronja Vår Heneide Gjendem / Rælingen speidergruppe • Foto: Iver Gjendem / Speider-sport